

OCENA STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

POWIATU WROCŁAWSKIEGO W 2025 r.



Wrocław, marzec 2026 r.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu przedkłada informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Wrocławskiego.

Ocenę stanu sanitarnego Powiatu Wrocławskiego opracowano w oparciu o dokumentację i materiały powstałe w wyniku wykonywania ustawowych zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w 2025 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu
Paweł Wróblewski
/dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

SPIS TREŚCI

1. Sytuacja epidemiologiczna.
2. Warunki zdrowotne środowiska.
3. Warunki sanitarne środowiska pracy.
4. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo - wychowawczych.
5. Stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.
6. Działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.
7. Wychowanie zdrowotne i promocja zdrowia.
8. Laboratoria.



1. Sytuacja epidemiologiczna.

Sytuacja epidemiologiczna niektórych chorób zakaźnych w Powiecie Wrocławskim w 2025 roku

Jednostka chorobowa		Liczba przypadków		Zapadalność na 100 tysięcy			
		rok 2024	rok 2025	2024 rok	2025 rok		
				Powiat Wrocławski	Powiat Wrocławski	Województwo Dolnośląskie	Polska
Salmonellozy		46	46	24,26	23,82	18,06	22,37
Biegunki u dzieci do lat 2 (*)		84	139	220,59	391,77	368,49	492,27
Krzusiec		324	75	170,91	38,84	22,04	30,32
Płonica (szkarlatyna)		208	83	109,72	42,99	29,24	46,36
Neuroinfekcje bakteryjne		3	4	1,58	2,07	1,64	3,47
Neuroinfekcje wirusowe		9	15	4,75	7,77	3,74	4,29
Róża		6	4	3,16	2,07	4,26	15,15
Borelioza z Lyme		164	257	86,51	133,10	93,77	130,27
Ospa wietrzna		531	360	280,11	186,45	177,71	301,87
Odra		5	1	2,64	0,52	0,14	0,34
Różyczka		-	-	-	-	0,17	0,23
Wirusowe zapalenie wątroby	typu A	2	-	1,05	-	2,03	2,90
	typu B	20	10	10,55	5,18	7,58	9,35
	typu C	8	4/2	4,22	2,07	11,04	10,89
AIDS zespół nabytego upośledzenia odporności		-	3/1	-	1,55	0,84	0,46
Nowo wykryte zakażenia HIV		7	24/12	3,69	12,43	15,55	7,37
Świnka		2	1	1,05	0,52	0,94	1,74
Grypa (**) ogółem RNA i/lub test		<u>10</u> 854	<u>18</u> 1884	<u>5,27</u> 450,49	<u>9,32</u> 975,75	<u>13,80</u> 903,18	<u>20,94</u> 1703,23
Szczepienia przeciw wściekliznie		51	37	26,90	19,16	21,52	33,26
Gruźlica		27	19/9	14,24	9,8	B.D	B.D
Kiła		4	11/1	2,11	5,70	8,10	9,14

Legenda:

(*) - zapadalność na 10.000 dzieci do lat 2

(**) – liczba przypadków grypy diagnozowana w badaniu molekularnym i od 01 marca 2023 r. za pomocą szybkiego testu antygenowego przez lekarzy POZ, podlegająca pełnemu opracowaniu



epidemiologicznemu. W 2022 r. na podstawie diagnostyki klinicznej, nie popartej badaniami laboratoryjnymi.

W przeciągu 2025 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego odnotowano ponowny wzrost liczby zgłoszonych przypadków zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w minionym roku opracowano epidemiologicznie i zarejestrowano o blisko 32% przypadków więcej - 4.357 nowych zachorowań, wobec 3.307 w roku 2024.

Pomimo tak dużej liczby zweryfikowanych zgłoszeń, dzięki umiejętnie prowadzonemu nadzorowi epidemiologicznemu oraz skutecznie podejmowanych działaniach przeciwepidemicznych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu, maksymalnie ograniczono możliwość przekształcania się - sporadycznych przypadków - zachorowań, w niekontrolowany rozwój ognisk epidemicznych, mogących przełożyć się na lokalne epidemie, zagrażające zdrowiu publicznemu. Zarejestrowane zaś, pomimo podejmowanych działań ogniska, skutecznie ograniczano, zarówno pod względem rozmiaru, jak i czasu ich trwania. Zmiany w rozkładzie zarejestrowanych zachorowań w dużej mierze odpowiadały tendencji ogólnopolskiej. Pomimo nadal utrzymujących się problemów, dotyczących realnych możliwości prowadzenia skutecznego nadzoru epidemiologicznego, bieżącej oceny sytuacji epidemiologicznej w rejonie odpowiedzialności, właściwego szacowania ryzyka oraz podejmowania najbardziej adekwatnych działań przeciwepidemicznych – o czym poniżej – pozwoliły w efekcie, w oparciu o działania PPIS we Wrocławiu po raz pierwszy od czasu pandemii ocenić sytuację epidemiologiczną na terenie Powiatu jako **względnie korzystną ale niestabilną**.

Nadal prowadzenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu w roku 2025 skutecznego nadzoru epidemiologicznego utrudniał brak potrzebnych, jako narzędzi pracy regulacji prawnych, jak również stale rosnąca na terenie Powiatu Wrocławskiego i miasta oraz będąca praktycznie poza kontrolą inspekcji sanitarną grupa zamieszkałych obywateli narodowości obcej – trudna do obiektywnego oszacowania ale z pewnością wymiennie podnosząca publikowaną przez GUS (najświeższe dostępne dane na 30.06.2025 r.) liczbę ludności o około 80 tys., zamieszkałej na terenie Powiatu.

W przypadku wielu jednostek chorobowych objętych nadzorem epidemiologicznym - zwłaszcza o charakterze przewlekłym - udział obywateli innych narodowości (głównie ukraińskiej ale także państw Azji południowo-wschodniej, czy też Afryki) sięgał blisko 25%, co w znacznym stopniu utrudniało realizację zadań określonych w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, zarówno z powodu bariery językowej, nieznanego statusu epidemiologicznego osób pojawiających się w rejonie odpowiedzialności, jak również różnic kulturowych. Także, duża mobilność społeczeństwa w obrębie samego powiatu i kraju - częste zmiany adresu, pomieszkiwanie krótkotrwale w „trybie hotelowym”, trudny do weryfikacji adres zamieszkania podawany werbalnie podmiotom leczniczym realizującym świadczenia zdrowotne, idące w parze z brakiem realizacji zapisów art. 27 i 40 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2026 r., poz.384) - przy niejednokrotnym braku innej, niż adres formy kontaktu z pacjentami utrudniała przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, bądź wdrażanie procedur przeciwepidemicznych. Przyczyniały się też do tego zarówno proces dalszej, postępującej asymilacji obywateli Ukrainy ze społecznością lokalną i brak danych, dotyczących współczynników zapadalności rozwijających się chorób, charakterystycznych dla tej grupy społecznej, a także, powszechnie już przyjęty w realizacji świadczeń zdrowotnych system „teleporady” oraz brak możliwości organizacyjno-technicznych do prowadzenia przez inspekcję sanitarną klasycznej formy wywiadów epidemiologicznych.

Działalność przeciwepidemiczna koncentrowała się na prowadzeniu nadzoru epidemiologicznego, mającego charakter nadzoru bierno-czynnego, opartego głównie o rejestrację zgłoszeń realizowanych przez placówki służby zdrowia z aktywnym prowadzeniem dochodzeń epidemiologicznych,



opracowywaniem zarejestrowanych w następstwie ognisk epidemicznych oraz wdrażaniem procedur przeciwepidemicznych, właściwych dla poszczególnych jednostek chorobowych, wobec 59 pozycji zakażeń i chorób zakaźnych, określonych ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r., poz. 1675).

Nadal priorytetem prowadzonej działalności przeciwepidemicznej obejmowano choroby o szczególnym znaczeniu społecznym, mające poprzez swój wysoce zakaźny charakter, drogę transmisji, a także ich następstwa, największy wpływ na możliwość naruszenia bezpieczeństwa epidemiologicznego populacji w rejonie odpowiedzialności PPIS we Wrocławiu.

Przedstawione powyżej w formie tabelarycznej przykładowe dane zarejestrowanych zachorowań, uważanych dotychczas za „wskaźnikowe” – mające odzwierciedlać stan sanitarno-epidemiologiczny społeczeństwa i skuteczność postępowania przeciwepidemicznego, głównie przez prowadzenie oświaty zdrowotnej i realizację profilaktyki w postaci szczepień ochronnych, nie w pełni odzwierciedlają skalę złożoności prowadzonego nadzoru epidemiologicznego ale pozwalają na porównanie sytuacji epidemiologicznej na terenie Powiatu w roku ubiegłym oraz 2024 z trendem ogólnopolskim. Obejmują one wyłącznie opracowane zgłoszenia, spełniające kryteria „definicji przypadków na potrzeby nadzoru epidemiologicznego” dla monitorowania sytuacji epidemiologicznej w kraju oraz dla potrzeb nadzoru wspólnotowego (ECDC) i odzwierciedlają wahania w liczbie rejestrowanych zachorowań. Znaczny udział w ogólnym wzroście liczby opracowanych na przestrzeni minionego roku przypadków, podobnie jak na obszarze kraju, dotyczył sezonowych infekcji dróg oddechowych wywoływanych przez wirusy - głównie grypy rozpoznawanej testem antygenowym i RSV (odpowiednio 1884 vs. 854 i 435 vs. 214). Nie budził on jednak niepokoju z uwagi na brak wśród diagnozowanych przypadków zakażeń wywołanych wirusami grypy pandemicznej – o ciężkim, wywołującym epidemie przebiegu - oraz jednoczesną możliwością postępowania profilaktycznego, polegającego na szczepieniach przeciwko określonym patogenom, dostępnym jako szczepienia zalecane lub bezpłatnie dla coraz większej grupy społeczeństwa. W 2025 roku zarejestrowano 2-krotny wzrost liczby zachorowań na grypę potwierdzonych testem antygenowym (220,6%), co i tak stanowiło niespełna 44,5% wartości współczynnika zapadalności określonego dla kraju, wymagających w 43 przypadkach włączenia w terapii hospitalizacji oraz nie zarejestrowano potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19). Pewnej stabilizacji w stosunku do roku 2024 uległa sytuacja epidemiologiczna zachorowań na krztusiec, gdzie przeszło 4-krotny spadek liczby zgłoszeń – 3-krotny spadek zachorowań w tendencji ogólnopolskiej – kształtował współczynnik zapadalności przekraczający średnią wartość rejestrowaną dla kraju o 28,1%. Spektakularny był spadek przypadków zachorowań na odrę z 5 do 1 zachorowania sporadycznego, z zapobiegnięciem jego ogniskowemu rozwojowi ale mimo to współczynnik zapadalności przekroczył wartość średniej dla Polski o 52,9%. Wśród pozostałych „chorób wskaźnikowych” za wyjątkiem „chorób społecznych” tzn. chorób przenoszonych drogą płciową, zakażeń wirusem HIV i zachorowań na AIDS, pomimo wahań się liczby zarejestrowanych przypadków, głównie o tendencji spadkowej (wyjątek stanowiły „Borelioza z Lyme” z blisko 57%, „Biegunki u dzieci do lat 2” z 65,5% i „Neuroinfekcje wirusowe” z 50% wzrostem zachorowań), współczynniki zapadalności wynosiły dla: Salmonellozy – 106,5%, Biegunek u dzieci do lat 2 – 79,6%, Płonicy – 92,7%, Neuroinfekcji bakteryjnych – 59,6%, Neuroinfekcji wirusowych – 181,1%, Róży – 13,7%, Boreliozy z Lyme – 102,2%, Ospy wietrznej – 61,8%, Odry – 152,9%, Wirusowego zapalenia wątroby typu B – 55,4%, Wirusowego zapalenia wątroby typu C – 19%, Świnki – 29,9% wartości średnich zarejestrowanych dla Polski.

Spośród chorób o szczególnym znaczeniu społecznym, mających poprzez swój wysoce zakaźny charakter, drogę transmisji oraz ich następstwa największy wpływ na możliwość naruszenia bezpieczeństwa epidemiologicznego populacji, kolejny już rok na plan pierwszy wysuwały się zakażenia i zachorowania wywoływane przez retrowirusy z rodziny Lentivirus, powodujące zakażenia HIV i ich objawową manifestację w postaci AIDS.



W 2025 roku zarejestrowano blisko 3,5-raza więcej nowych zakażeń (24 vs. 7) wirusem nabytego ludzkiego braku odporności (HIV). Prowadząc szeroko zakrojone działania edukacyjne, promujące społecznie zdrowy styl życia i profilaktyczną diagnostykę w kierunku HIV przy preferowanych przez sporą część społeczeństwa zachowaniach ryzykownych, PPIS we Wrocławiu spodziewał się utrzymania tendencji z roku 2024 i dalszej normalizacji sytuacji epidemiologicznej - znaczącego spadku nowo rozpoznanych zakażeń u mieszkańców Powiatu i kolejnego obniżenia niepokojąco wysokich współczynników zapadalności, przekraczających wartości ogólnopolskie. Niestety, wzrost liczby zakażeń w roku 2025, w tym z udziałem obywateli narodowości obcej (na pewno – 1/3, a być może nawet 50%) ukształtował wartość współczynnika zapadalności na poziomie o 68,7% wyższym od określonego dla kraju. Najwięcej zakażeń - bez względu na płeć – odnotowano w grupach wiekowych 41-60 lat (15) i 31-40 lat (6 zachorowań). Wśród zakażonych mieszkańców Powiatu Wrocławskiego dominowali mężczyźni (15 zakażeń). Rozkład zakażeń przedstawiał się następująco:

- narodowości polskiej: 3 kobiety w wieku 41-53 lata, 9 mężczyzn w wieku 35-68 lat,
- narodowości ukraińskiej: 3 mężczyzn w wieku 10-36 lat
- narodowości innej lub nieznanej: 1 kobieta z Zimbabwe, 5 kobiet nieznanej narodowości w wieku 42-51 lat, 3 mężczyzn nieznanej narodowości w wieku 33-49 lat.

Wśród mieszkańców Powiatu zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na AIDS, w tym:

- narodowości polskiej: 1 kobieta w wieku 46 lat, 1 mężczyzna w wieku 47 lat,
- narodowości ukraińskiej: 1 mężczyzna w wieku 32 lata..

Zarejestrowanej liczbie osób zakażonych wirusem HIV towarzyszyła rejestracja zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową: kiłę rzeżączkę i choroby wywoływane przez chłamydie. W 2025 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego zarejestrowano niemal 2-krotnie więcej zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową: kiłę, rzeżączkę i choroby wywoływane przez chłamydię (25 vs. 13 zachorowań w roku 2024). Najwięcej, 12 przypadków to zachorowania na kiłę. Prawie wszystkie, to zachorowania wśród mężczyzn (10 przypadków) w tym 6 w postaci kiły wczesnej. Na terenie Powiatu zanotowano jedną hospitalizację w przebiegu kiły. Na choroby przenoszone drogą płciową wywołaną przez chłamydię trachomatis zachorowało 10 osób: 5 kobiet i 5 mężczyzn. Wszystkie te rozpoznania dotyczyły osób do 45 roku życia. W minionym roku zarejestrowano także, 6 przypadków zachorowań na rzeżączkę, wszystkie u mężczyzn, głównie w wieku 30-44 lata. Na terenie Powiatu Wrocławskiego w minionym okresie sprawozdawczym choroby przenoszone drogą płciową rozpoznano u 8 obcokrajowców - wszyscy to obywatele Ukrainy. U dwóch mężczyzn rozpoznano rzeżączkę (37 lat oraz 42 lata), u 5 osób wykazano zachorowanie na chłamydię trachomatis (3 kobiety w wieku 20, 25 i 40 lat oraz 2 mężczyzn w wieku 23 i 42 lata), natomiast u jednego mężczyzny w wieku 20 lat rozpoznano kiłę. Nie zarejestrowano żadnej hospitalizacji w związku z zachorowaniem na chłamydię trachomatis i na rzeżączkę.

W ramach realizowanego w roku 2025 nadzoru epidemiologicznego nad gruźlicą, PPIS we Wrocławiu prowadził stałe działania nadzorowo-administracyjne. Zarejestrowano i opracowano w stosunku do roku 2024 o blisko 30% mniej (19 vs. 27) zgłoszeń zachorowań na gruźlicę, w tym wszystkie przypadki miały postać gruźlicy płucnej. Nie stwierdzono wystąpienia przypadków gruźlicy lekoopornej oraz konieczności podejmowania działań, związanych z kontaktem dzieci z osobą prątkującą. W minionym roku w następstwie choroby i jej powikłań zmarła 1 osoba. Zgłoszenia rozpoznania gruźlicy na terenie Powiatu Wrocławskiego oprócz obywateli polskich, dotyczyły obywateli: Ukrainy - 4 osoby, Filipin - 3 i Indonezji – 2 zachorowania. Niejednokrotnie, wdrażane procedury nadzorowo-administracyjne, dotyczące podejmowanych działań przeciwepidemicznych, jak kontynuacja leczenia czy badania kontrolne osób chorych lub osób z kontaktu, z uwagi na przywołaną wcześniej mobilność społeczeństwa, miały charakter przewlekły. Również relatywna bierność w realizacji zadań merytorycznych wobec osób z rozpoznąną lub podejrzaną gruźlicą specjalistycznych poradni leczenia gruźlicy i chorób płuc nie ułatwiała PPIS we Wrocławiu realizacji zadań nadzorowych.



W minionym roku nie zarejestrowano zachorowań na WZW typu A.

Nie zarejestrowano przypadków ostrego WZW typu C, natomiast wystąpiło jedno zachorowanie na WZW typu B w postaci ostrej o ciężkim przebiegu zakończonym przeszczepieniem wątroby. Nie udało się ustalić kiedy i gdzie pacjent mógł być narażony na zakażenie wirusem, a także co mogło być przyczyną tak ciężkiego przebiegu zachorowania. Pozostałe zachorowania miały charakter przewlekły. Łączna liczba zachorowań zarejestrowanych w obu typach wirusowego zapalenia wątroby stanowiła po 50% wartości z roku 2024 (odpowiednio 10 vs. 20 i 4 vs. 8). Trzy osoby z kontaktu z zakażonymi HBV i dwie osoby narodowości ukraińskiej z WZW typu C skierowano do lekarzy rodzinnych celem szczepienia p/WZW B.

Wpływ na stan sanitarno-epidemiologiczny ma stopień rozpowszechnienia zakażeń i zachorowań zarówno sporadycznych, jak i ogniskowych wywołanych przez patogeny przewodu pokarmowego. W 2025 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego odnotowano 46 przypadków zakażenia pałeczkami *Salmonella*. Ponad połowa z tych zachorowań, tj. 63% wymagała hospitalizacji, a 1 przypadek przybrał postać posocznicy. Chorowały najczęściej dzieci w wieku 0-9 lat, tj. 25 przypadków, co stanowi przeszło połowę wszystkich zakażeń w Powiecie. W przypadku 3 chorych zejściem choroby było nosicielstwo. Najczęściej rozpoznawanym serotypem była *Salmonella* Enteritidis – około 78%. Wśród chorych odnotowano również rzadki serotyp *Salmonelli* Schwarzengrund. 5 zachorowań zawleczonych było z takich krajów jak: Turcja, Republika Zielonego Przylądka, Albania, Indonezja oraz Egipt. Wśród wszystkich zachorowań jedno wystąpiło u obywatela Ukrainy. Odnotowano 2 ogniska rodzinne na terenie Powiatu Wrocławskiego. W jednym z ognisk udało się ustalić źródło zakażenia - zakazili się rodzice podczas opieki nad chorym, zakażonym salmonellą synem. W drugim ognisku nie ustalono źródła. Ponadto, na terenie Powiatu zgłoszono 31 przypadków kampylobakter, 1 przypadek kryptosporydiozy, 6 przypadków giardiozy, 3 przypadki jersiniozy, 1 przypadek szigelli oraz 1 *Escherichia coli*. W przypadku 86% odnotowanych zakażeń wystąpiła konieczność hospitalizacji. Jeden przypadek był importowy z Maroko. Odnotowano znaczny wzrost zakażeń bakterią kampylobakter (31 vs. 10). Nie zarejestrowano wystąpienia na terenie Powiatu Wrocławskiego pozarodzinnych ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego, rodzimych lub zawleczonych zachorowań na dur brzuszny i dury rzekome.

W roku 2025 zarejestrowano 2 przypadki zachorowań wywołanych pałeczką *Legionelli* (Choroby legionistów). Jeden dotyczył kobiety w wieku 46 lat, z prawdopodobnym źródłem zakażenia w mieszkaniu kuzyna na terenie Wrocławia. Drugie zachorowanie o łagodnym przebiegu rozpoznano u kobiety w wieku 61 lat. Prawdopodobnym źródłem zakażenia było mieszkanie własne. Zarejestrowane zostały trzy „możliwe przypadki zachorowań”: na „Błonicę” u 44-letniego mężczyzny - wyłącznie na podstawie objawów klinicznych i wątpliwych przesłanek epidemiologicznych, „Niedowład wiotki kończyn dolnych” u 4-latka – według dokumentacji szczepionego przeciw poliomyelitis zgodnie z PSO (w terapii dziecko otrzymywało immunoglobuliny poprawiające jego stan zdrowia) oraz „Odrę” u 12-miesięcznego chłopca (szczepienie według PSO w 13 miesiącu życia) bez potwierdzenia laboratoryjnego. Nie zarejestrowano przypadków zachorowań na tularamię, leptospirozę, listeriozę i inwazyjną chorobę meningokokową i wywołaną przez *Haemophilus influenzae*. Wśród przypadków chorób inwazyjnych - wszystkich objętych hospitalizacją - zarejestrowano i opracowano zachorowania wywołane i/lub powikłane przez *Streptococcus pneumoniae*; wszystkie 9 zachorowań w postaci zapalenia płuc. (5 przypadków u kobiet w wieku 65, 82,86,91,92 lat i 4 u mężczyzn w wieku 50, 62,67,71 lat) oraz 3 zachorowania wywołane przez *Streptococcus pyogenes* u osób dorosłych w wieku 54-81 lat w postaci posocznicy. Wśród wzrostu liczby zarejestrowanych przypadków neuroinfekcji, dominujące znaczenie miał wzrost liczby zachorowań na kleszczowe zapalenie mózgu – 11 przypadków, w tym 10 potwierdzonych, wszystkie związane z ukłuciem kleszcza. Zarejestrowany został w minionym roku jeden prawdopodobny przypadek Chikungunya o lekkim przebiegu, u 52-letniego mężczyzny, zawleczony z Madagaskaru.



W 2025 roku zarejestrowano 257, wobec 164 w roku 2024 przypadków zachorowań na chorobę z Lyme. Pod postacią rumienia wędrującego wykazano 255 przypadków, 2 osoby zostały zdiagnozowane jako postać boreliozy kostno-stawowej. W związku z zachorowaniem hospitalizowano jednego pacjenta. Badania laboratoryjne przeprowadzono w 35 przypadkach. Wśród osób zgłoszonych 140 było aktywnych zawodowo, z czego 16 miało pracę związaną z terenem. Do populacji kluczowej dla zakażenia należało 51 osób: 49 działkowców i 2 myśliwych. 131 osób pamiętało ukłucie przez kleszcza, a dla 27 osób było to kolejne zachorowanie na boreliozę.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych na terenie Powiatu Wrocławskiego w 2025 roku prowadzona była w oparciu o działalność 29 punktów szczepień, rozmieszczonych w NZOZ. Ogółem, Programem Szczepień Ochronnych (PSO) objętych było na terenie Powiatu 29.867 dzieci – w grupie wiekowej 0-19 lat. Pogłębiająca się aktywność – zwłaszcza po pandemii COVID-19 - i niekorzystny wpływ ruchu stowarzyszeń anty-szczepionkowych, nagłaśnianie na forach internetowych problemów – najczęściej niezgodnych z rzeczywistością – dotyczących występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych, a także propagowanie medycyny alternatywnej itp., pomimo szeroko zakrojonych działań promujących i egzekwujących obowiązek realizacji Programu Szczepień Ochronnych prowadzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, spowodowały dalszy niewielki spadek współczynników wyszczepialności. W związku z niespójnymi danymi przedstawianymi Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez punkty szczepień, dotyczącymi realizacji PSO (zakwestionowanymi przez NIK) w drugiej połowie ubiegłego roku zainicjowana została przez Głównego Inspektora Sanitarnego, ogólnopolska akcja kontroli stanu zaszczepienia populacji w oparciu o kontrolę wszystkich punktów szczepień na terenie kraju, z wnikliwą weryfikacją danych zawartych w kartach uodpornienia. Z uwagi na termin zakończenia prowadzonej działalności kontrolnej na 30 czerwca 2026 roku, wiarygodne dane dotyczące rzeczywistego procesu wyszczepialności w rejonach odpowiedzialności poszczególnych PPIS, prawdopodobnie dostępne będą już w drugiej połowie bieżącego roku. W minionym roku w związku z realizacją PSO, zgłoszonych zostało 70 niepożądanych odczynów poszczepiennych, następnie weryfikowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu. W wyniku prowadzonej weryfikacji zarejestrowano (zgodnie z obowiązującymi prawnie kryteriami) 3 NOP-y poważne i 17 niepożądanych odczynów poszczepiennych o charakterze łagodnym. W toku prowadzonego postępowania wyjaśniającego obejmującego każde ze zgłoszonych zdarzeń medycznych nie stwierdzono NOP-u, jako następstwa nieprawidłowo prowadzonej wakcynacji (techniki, użytego preparatu). W minionym roku przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne w punktach szczepień, związanych z przerwaniem „łańcucha chłodniczego”.

W 2025 roku nieznacznie wzrosła liczba przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych i w następstwie zarejestrowanych w Powiecie Wrocławskim przypadków pokąsania ludzi przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę z 74 do 78. Dominowały pokąsania przez psy 56 i koty 18. Odnotowano pojedyncze przypadki pokąsań przez kuny i nietoperze - 4. W celu wykluczenia wścieklizny u zwierząt współpracowano z Powiatowymi Lekarzami Weterynarii. Łączna liczba osób narażonych na zakażenie wścieklizną, u których wykonano szczepienia przeciw wściekliznie zmalała z 51 w roku 2024 do 37.

Szczepienia podejmowano najczęściej po pokąsaniu przez nieznanego psa i koty (33 osoby). Pełnym cyklem szczepień zabezpieczono 34 osoby narażone (wobec 38 w roku 2024 r.) w tym 31 osób według schematu „Zagrzeb”. Trzy osoby otrzymały trzy dawki szczepienia. W jednym przypadku pacjent mimo wezwań, nie zgłosił się na dalsze szczepienia, jedna osoba już wcześniej szczepiona otrzymała szczepienia przypominające, a u jednej osoby szczepienia przerwano po dostarczeniu ujemnej obserwacji weterynaryjnej. W Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. J. Gromkowskiego przy ul. Koszarowej 5 w oddziale zakaźnym hospitalizowano 2 osoby dorosłe narodowości ukraińskiej: kobietę 58 lat i 32-letniego mężczyznę. Nie zgłoszono przypadków wykrycia zakażenia wirusem wścieklizny wśród zwierząt na terenie Powiatu wrocławskiego.



W 2025 roku, w podmiocie leczniczym prowadzącym działalność na terenie Powiatu Wrocławskiego – szpitalu „Orthos” – nie zarejestrowano wystąpienia ognisk zakażeń szpitalnych oraz w wyniku prowadzonych czynności kontrolnych, nie stwierdzono zastrzeżeń do realizacji zadań przez Zespół Kontroli Zakażeń Szpitalnych.

W 2025 roku realizację zadań własnych Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrocławiu prowadziła w oparciu o współpracę z podmiotami współdziałającymi z Państwową Inspekcją Sanitarną (Urząd Wojewódzki, policja, straż miejska, PSP, władze samorządowe, inspekcja weterynaryjna, podmioty lecznicze).



**CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI**



2. Warunki zdrowotne środowiska.

1. ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ DO SPOŻYCIA

Na obszarze powiatu wrocławskiego zewidencjonowane i eksploatowane są 43 wodociągi.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość funkcjonujących w 2025 r. wodociągów (w poszczególnych przedziałach produkcji wody) oraz informacje o przeprowadzonych kontrolach wodociągów.

L.p.	Przedział produkcji wody [m ³ /d]	Ilość wodociągów	Ilość kontroli terenowych	Ilość kontroli badania wody (nadzór urzędowy i kontrola wewnętrzna)	Sumaryczna liczba kontroli
1.	>100 001	0	0	0	0
2.	10 001 – 100 000	0	0	0	0
3.	1001 - 10 000	13	26	250	276
4.	101 – 1 000	22	45	219	264
5.	≤ 100	5	9	30	39
6.	Inne podmioty	3	3	17	20
	Suma	43	83	516	599

W harmonogramie kontroli sanitarnych na 2025 r. ujęto wszystkie eksploatowane wodociągi produkujące

i dostarczające wodę z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi w ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę, funkcjonujące na terenie miasta powiatu wrocławskiego. W 2025 r. przeprowadzono 83 kontrole wodociągów sieciowych funkcjonujących na terenie powiatu wrocławskiego.

1.1. Wodociągi

- **Wodociągi w przedziale produkcji 1 001 - 10 000 m³/d.**

Powiat wrocławski – 13 wodociągów:

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m ³ /d]
1	Łosice	Długołęka	4 162	1 535,60
2	Piecowice	Długołęka	1 995	1 062,20
3	Siedlec	Długołęka	3 956	1 325,20
4	Śliwice	Długołęka	15 190	1 104,40
5	Święta Katarzyna	Siechnice	12 587	1 575,36
6	Groblice	Siechnice	5 828	1 459,94
7	Pietrzykowice	Kąty Wrocławskie	2 065	1 500,00
8	Kąty Wrocławskie	Kąty Wrocławskie	8 118	1 776,00
9	Smolec	Kąty Wrocławskie	7 929	1 283,00
10	Biskupice Podgórne	Kobierzyce	4 044	2 230,80
11	Krzyżowice	Kobierzyce	1 231	2 462,00

12	Nadolice Wielkie	Czernica	21 247	2 930,00
13	Świątniki	Sobótka	12 091	2 266,31
Suma			100 443	22 505,81

Źródłem wody dla wodociągów są ujęcia wód głębinowych (studnie głębinowe). Z produkowanej wody wodociągowej w 2025 roku korzystało 100 443 odbiorców.

Z 13 urządzeń wodociągowych pobrano do badań laboratoryjnych 250 próbek kontrolnych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pobrane próbki oraz stwierdzone przekroczenia:

- *Wodociąg Łosice* – zbadano 14 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Piecowice* - zbadano 14 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Siedlec* - zbadano 14 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Dla ww. wodociągu obowiązuje decyzja z 26 kwietnia 2024 r. Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu - druga zgoda na odstępstwo dla chloridazonu – desfenylu (obowiązuje do 5 marca 2027 r.).
- *Wodociąg Śliwice* – zbadano 14 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Święta Katarzyna* - zbadano 33 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 8 próbkach wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrów mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizyko – chemicznych – liczby bakterii grupy coli, ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. $(22 \pm 2)^{\circ} \text{C}$ po $(68 \pm 4)\text{h}$, mętności, manganu oraz chloru wolnego (oznaczone wartości – próbka 1: 28 NPL l.b.gr.coli /100 ml i 83 $\mu\text{g Mn/l}$, próbka 2: 1,5 NTU, próbka 3: 1,3 NTU, próbka 4: 1,2 NTU, próbka 5: powyżej 300 jtk OLM/1 ml, próbka 6: 0,33 mg Cl/l, próbka 7: 1,2 NTU, próbka 8: 0,32 mg Cl/l). W związku ze stwierdzonym przekroczeniem, 22 października 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu wydał decyzję Nr 6934/25 stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz komunikat Nr 01/2025. 31 października 2025 r., po podjęciu przez zarządcę wodociągu działań korygujących oraz wykonaniu serii badań został wydany komunikat 03/2025 w sprawie przydatności wody do spożycia.
- *Wodociąg Groblice* - zbadano 38 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, po uwzględnieniu zapisów w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu z 13 grudnia 2024 r. Nr 7782/24 udzielającej zgody na odstępstwo od maksymalnych dopuszczalnych stężeń metabolitu pestycydu – chloridazon-desfenyl.
- *Wodociąg Pietrzykowice* - zbadano 16 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizyko – chemicznego – jonu amonu (oznaczona wartość: 0,51 mg/l).
- *Wodociąg Kąty Wrocławskie* - zbadano 15 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.



- *Wodociąg Smolec* – zbadano 15 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Biskupice Podgórne* - zbadano 18 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi).
- *Wodociąg Krzyżowice* - zbadano 18 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg sieciowy Nadolice Wielkie* – zbadano 18 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Świątniki* - zbadano 23 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 2 próbkach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych norm parametrów fizyko - chemicznych (azotanów oraz twardości ogólnej - oznaczone wartości: próbka 1: 52,6 mg/l, próbka 2: 560 mg CaCO₃/l).

Dla ww. wodociągu obowiązuje decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu z 15 września 2021 r. Nr 4845/21 (z późn. zm.) o warunkowej przydatności wody do spożycia.

W przypadkach stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów zarządcy wodociągów podejmowali skuteczne działania korygujące i zapobiegawcze oraz przedstawiali wyniki badań laboratoryjnych potwierdzające prawidłową jakość produkowanej wody, zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Jakość wody produkowanej i rozprowadzanej przez wymienione wodociągi sieciowe na podstawie wszystkich wykonanych badań, oceniono jako spełniającą wymagania norm sanitarnych, z wyjątkiem:

- 1) wodociągu Świątniki (gmina Sobótka), którą oceniono jako wodę warunkowo przydatną do spożycia przez ludzi ze względu na obowiązującą decyzję dotyczącą warunkowej przydatności wody z uwagi na podwyższoną twardość ogólną wody,
- 2) wodociągu Święta Katarzyna (gmina Siechnice), którą od 22 października 2025 r. do 31 października 2025 r. oceniono jako nieprzydatną do spożycia.
- 3) wodociągu Groblice (gmina Siechnice), którą oceniono jako przydatną do spożycia zgodnie z udzielonym odstępstwem dotyczącym zgody na przekroczenie dopuszczalnego poziomu chloridazonu – desfenylu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Przeprowadzono 26 kontroli w/w urządzeń wodociągowych w zakresie spełniania wymagań sanitarnych i technicznych. Stan techniczny i sanitarny skontrolowanych obiektów, urządzeń ujmujących i uzdatniających wodę oceniono jako dobry.

- **Wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/d.**

Powiat wrocławski – 22 wodociągi:

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m ³ /d]
1	Kobierzyce	Kobierzyce	4 269	351,50



2	Tyniec Mały	Kobierzyce	2 079	502,00
3	Cieszyce	Kobierzyce	2 871	474,00
4	Księginice	Kobierzyce	6 604	687,00
5	Tyniec n/Ślężą	Kobierzyce	837	105,00
6	Węgry	Żórawina	1 056	152,00
7	Żórawina	Żórawina	5 352	925,00
8	Bratowice	Żórawina	2 954	521,00
9	Stary Śleszów	Żórawina	1 159	194,00
10	Żerniki Wielkie	Żórawina	971	176,00
11	Jaksonów	Żórawina	802	146,00
12	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Ślęza”, Gniechowice	Kąty Wrocławskie	1 000	200,00
13	Sadków	Kąty Wrocławskie	2 781	457,00
14	Gniechowice	Kąty Wrocławskie	3 340	158,00
15	Gądów	Kąty Wrocławskie	977	487,00
16	Borowa	Długołęka	3 232	943,50
17	Długołęka	Długołęka	6 726	210,70
18	Mietków	Mietków	2 363	391,50
19	Stróża	Mietków	678	113,50
20	Suchy Dwór	Siechnice	5 734	870,33
21	PPO Siechnice	Siechnice	560 (na potrzeby przedsiębiorstwa)	126,00
22	Jordanów Śląski / Karolin	Jordanów Śląski	3 126	539,75
Suma			59 471	8 730,78

Źródłem wody dla 22 wodociągów są ujęcia głębinowe (studnie).

Z wody produkowanej przez w/w wodociągi sieciowe korzystało 59 471 stałych odbiorców.

Wykonano badania kontrolne 219 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pobrane próbki oraz stwierdzone przekroczenia:

- *Wodociąg Kobierzyce* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Tyniec Mały* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.



- *Wodociąg Cieszyce* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Księginice* – zbadano 9 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Tyniec n/Ślęzą* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Węgry* - zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Żórawina* - zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Bratowice* - zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Stary Śleszów* - zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Żerniki Wielkie* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Jaksonów* – zbadano 9 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru organoleptycznego - mętności (oznaczona wartość: 1,3 NTU).
- *Wodociąg Spółdzielni Mieszkaniowej „Ślęza” w Gniechowicach* – zbadano 9 próbek wody, w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru organoleptycznego - mętności (oznaczona wartość: 1,5 NTU).
- *Wodociąg Sadków* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Gniechowice* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Gądów* – zbadano 9 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Długolęka* - zbadano 9 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizyko – chemicznego: manganu (oznaczona wartość: 55 µg Mn/l).
- *Wodociąg Borowa* - zbadano 10 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 2 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego poziomu parametru organoleptycznego – mętności (oznaczone wartości: 1,2 NTU, 2,0 NTU).



- *Wodociąg Mietków* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- *Wodociąg Stróża* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- *Wodociąg sieciowy Suchy Dwór* – zbadano 20 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi,

w 3 próbkach stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrów fizyko - chemicznych – chloramin oraz manganu (oznaczone wartości: próbka 1: 170 µg Mn n/l, próbka 2: 0,93 mg/l, próbka 3: 174 µg Mn/l. Dla ww. wodociągu obowiązuje decyzja z 14 maja 2024 r. Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu Nr 2965/24 o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi dostarczanej odbiorcom z wodociągu Suchy Dwór ze względu na przekroczenie dopuszczalnych wartości parametru organoleptycznego: mętności oraz wskaźników fizyko – chemicznych: żelaza i manganu.

- *Wodociąg PPO Siechnice* - zbadano 9 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce wody stwierdzono podwyższoną zawartość w zakresie parametru fizyko - chemicznego – siarczanów (oznaczona wartość 294 mg/l). Dla ww. wodociągu obowiązuje decyzja Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu z 4 października 2024 r. Nr 6229/24 udzielająca zgodę na odstępstwo dla metabolitu pestycydu chloridazonu o nazwie chloridazon - desfenyl oraz w zakresie sumy pestycydów (decyzja obowiązuje do 4 października 2027 r.).

- *Wodociąg Jordanów Śląski / Karolin* – zbadano 31 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 13 zbadanych próbkach wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametrów mikrobiologicznych, organoleptycznych i fizyko - chemicznych: liczby bakterii grupy coli, liczby *Escherichia coli*, ogólnej liczby mikroorganizmów w temp. (22 ±2)° C po (68±4)h, fizyko – chemicznych: mętności, żelaza i manganu (oznaczone wartości: próbka 1: 20 jtk l.b.gr.coli/100 ml, próbka 2: 21 jtk l.b.gr.coli/100 ml i 3 jtk *E.coli*/100 ml, próbka 3: 20 jtk l.b.gr.coli/100 ml i 3 jtk *E.coli*/100 ml, próbka 4: 300 jtk OLM/1 ml, 9 jtk l.b.gr.coli/100 ml, 2 jtk *E.coli*/100 ml, próbka 5: 13 NPL l.b.gr.coli/100 ml i 1 NPL *E.coli*/100 ml, próbka 6: 2,6 NTU, 227 µg Fe/l, 50 µg Mn/l,), próbka 7: 34 NPL l.b.gr.coli/100 ml i 1,8 NTU, próbka 8: 20 NPL l.b.gr.coli/100 ml i 1 NPL *E.coli*/100 ml, próbka 9: 1 NPL l.b.gr.coli/100 ml, próbka 10: 300 jtk OLM/1 ml i 14 NPL l.b.gr.coli/100 ml, próbka 11: 2,0 NTU, próbka 12: 1,3 NTU i 214 µg Fe/l, próbka 13: 2,0 NTU, 234 µg Fe/l). W związku ze stwierdzonym przekroczeniem 6 października 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu wydał decyzję Nr 6551/25 stwierdzającą brak przydatności wody do spożycia przez ludzi oraz komunikat Nr 01/2025. 23 października 2025 r., po podjęciu przez zarządcę wodociągu działań korygujących oraz wykonaniu serii badań został wydany komunikat 04/2025 w sprawie przydatności wody do spożycia.

W przypadkach stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, zarządcy wodociągów podejmowali skuteczne działania korygujące oraz przedstawiali wyniki badań laboratoryjnych, potwierdzające prawidłową jakość produkowanej wody, zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Jakość wody produkowanej i rozprowadzanej przez wymienione wodociągi na podstawie wszystkich wykonanych badań, oceniono jako spełniającą wymagania norm sanitarnych, z wyjątkiem:

1) wodociągu Jordanów Śląski / Karolin (gmina Jordanów Śląski) – od 6 października 2025 r. do 23 października 2025 r. wodę oceniono jako nieprzydatną do spożycia,



- 2) wodociągu Suchy Dwór (gmina Siechnice) - wodę oceniono jako warunkowo przydatną do spożycia przez ludzi ze względu na decyzję o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi,
- 3) wodociągu PPO Siechnice (gmina Siechnice) - wodę oceniono jako warunkowo przydatną do spożycia na zasadach udzielonego odstępstwa.

Przeprowadzono 45 terenowych kontroli sanitarnych ww. wodociągów sieciowych.

Stan sanitarno-techniczny urządzeń wodociągowych produkujących wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia nie budził zastrzeżeń.

• **Wodociągi w przedziale produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{d}$.**

Powiat wrocławski – 5 funkcjonujących wodociągów

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m^3/d]
1	Sulistrowiczki	Sobótka	183	97,07
2	Łukaszowice	Siechnice	683	96,13
3	Mokry Dwór - przesyłowy	Siechnice	409	48,14
4	Kębłowice	Kąty Wrocławskie	590	82,00
5	Łozina	Długołęka	2 378	51,60
	Suma		4 243	375,57

Woda na potrzeby wodociągowe dla ww. wodociągów czerpana jest z ujęć głębinowych (studni). Źródłem wody dla wodociągu Sulistrowiczki jest woda infiltracyjna ujmowana poprzez 5 studni infiltracyjnych.

Z wody wodociągowej produkowanej przez wodociągi korzystały 4 243 osoby.

Pobrano i wykonano badania laboratoryjne 30 próbek kontrolnych wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Pobrane próbki oraz stwierdzone przekroczenia:

- *Wodociąg Sulistrowiczki* – zbadano 4 próbki wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Łukaszowice* – zbadano 7 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizyko - chemicznego – manganu (oznaczona wartość: $130 \mu\text{g Mn/l}$).
- *Wodociąg Mokry Dwór (przesyłowy)* - zbadano 5 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru fizyko - chemicznego – manganu (oznaczona wartość: $130 \mu\text{g Mn/l}$).
- *Wodociąg Kębłowice* – zbadano 6 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Łozina* – zbadano 8 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.



W przypadkach stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, zarządcy wodociągów podejmowali skuteczne działania korygujące oraz przedstawiali wyniki badań laboratoryjnych, potwierdzające prawidłową jakość produkowanej wody, zgodną z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Jakość wody produkowanej i rozprowadzanej przez wyżej wymienione wodociągi na podstawie wszystkich wykonanych badań, oceniono jako spełniającą wymagania norm sanitarnych.

W 2025 r. przeprowadzono 9 terenowych kontroli sanitarnych ww. wodociągów sieciowych. Stan techniczny funkcjonujących obiektów oraz urządzeń ujmujących i uzdatniających wodę – dobry.

1.2. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

L.p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Liczba zaopatrywanej ludności	Produkcja wody [m ³ / d]
1.	Pensjonat "Mieszko i Jagienka"	Sobótka	70	5,00
2.	Pałac Krobielowice	Kąty Wrocławskie	70	10,00
3.	Stacja Badawcza Trzody Chlewnej	Żórawina	12	120,00

- *Wodociąg Pensjonat „Mieszko i Jagienka”* – zbadano 4 próbki wody, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Pałac Krobielowice* – zbadano 4 próbki wody, jakość wszystkich próbek odpowiadała wymaganiom sanitarnym ustalonym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
- *Wodociąg Stacji Badawczej Trzody Chlewnej* – zbadano 9 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w 1 próbce wody stwierdzono przekroczenie dopuszczalnej wartości parametru mikrobiologicznego: liczba bakterii grupy coli (oznaczona wartość: 2 jtk/100 ml).

Jakość wody produkowanej i rozprowadzanej przez wymienione wodociągi sieciowe na podstawie wszystkich wykonanych badań, oceniono jako spełniającą wymagania norm sanitarnych.

Informacje dodatkowe:

W 2025 r. przeprowadzono 3 terenowe kontrole sanitarne ww. wodociągów. Stan techniczny funkcjonujących obiektów oraz urządzeń ujmujących i uzdatniających wodę – dobry.

W 2025 r. nie przeprowadzono kontroli „Źródłka Sulistrowiczki” w Sulistrowicach, w gm. Sobótka.

Przekroczenia parametrów, które stwierdzono w wodociągach zbiorowego zaopatrzenia w wodę:

Wodociągi w przedziale produkcji 1001 - 10 000 m³/d:

- Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22±2° C po 72 h – w 1 próbce wody,
- Liczba bakterii grupy coli i mangan – w 1 próbce wody,
- Mętność – w 4 próbkach wody,
- Twardość ogólna – w 1 próbce wody,
- Chlor wolny – w 2 próbkach wody,
- Jon amonowy – w 1 próbce wody,
- Azotany – w 1 próbce wody.



Wodociągi w przedziale produkcji 101 – 1 000 m³/d:

- Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22±2° C po 72 h, liczba bakterii grupy coli, liczba *Escherichia coli* – w 1 próbce wody,
- Ogólna liczba mikroorganizmów w temperaturze 22±2° C po 72 h oraz liczba bakterii grupy coli – w 1 próbce wody,
- Liczba bakterii grupy coli i mętność – w 1 próbce wody
- Liczba bakterii grupy coli – w 1 próbce wody,
- Liczba bakterii grupy coli i *Escherichia coli* – w 4 próbkach wody,
- Mętność – w 5 próbkach wody,
- Mętność i żelazo – w 2 próbkach pobranej wody,
- Mętność, żelazo i mangan – w 1 próbce wody,
- Mangan – w 2 próbkach wody,
- Chloraminy – w 2 próbkach wody,
- Siarczany – w 1 próbce wody.

Wodociągi w przedziale produkcji ≤ 101 m³/d:

- Mangan – w 2 próbkach wody.

Inne podmioty zaopatrujące w wodę:

- Liczba bakterii grupy coli – w 2 próbkach wody.

1.3. Informacja na temat zwodociągowania miejscowości

Wszystkie miejscowości w powiecie wrocławskim są miejscowościami zwodociągowanymi.

1.4. Stan sanitarny ciepłej wody w instalacjach wodociągowych wewnątrz budynków

W 2025 r. kontynuowano nadzór sanitarny nad instalacjami ciepłej wody użytkowej w budynkach użyteczności publicznej oraz w budynkach mieszkalnych. Wszystkie pobrane próbki wody spełniały wymagania sanitarne.

1.5. Ujęcia wód wykorzystywanych do zaopatrzenia w wodę do spożycia

Woda z ujęć podziemnych

W 2025 r. Zarządcy wodociągów funkcjonujących na terenie powiatu wrocławskiego przeprowadzali badania jakości wód podziemnych pobieranych z ujęć (studni głębinowych) określające klasy wód zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 85) oraz z rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2148). Sprawozdania z przedmiotowych badań okazywano do wglądu PPIS we Wrocławiu.

W 2025 r. wykonano badania wody surowej z następujących wodociągów: Żerniki Wielkie (klasa I, II, III), Żórawina (klasa I, II, III), Stary Śleszów (klasa I, II, III), Bratowice (klasa I, II, III, IV), Węgry (klasa I, II, III), Świątniki (klasa I, II, III), Sulistrowiczki (klasa I, II), Łukaszowice (klasa I, II, III, IV), Groblice (klasa I, II, III), Święta Katarzyna (klasa I, II, III, IV), Suchy Dwór (klasa I, II), Jaksonów (klasa I, II, III), Długołęka (klasa I, II, III), Siedlec (klasa I, II, III), Łosice (klasa I, II, III), Jordanów Śląski / Karolin (I, II, III), Gądów (klasa I, II, III), Kąty Wrocławskie (klasa I, II, III), Pietrzykowice (klasa I, II, III), Spółdzielni Mieszkaniowej „Ślęza” Gniechowice (klasa I, II), Smolec (klasa I, II, III),



Sadków (klasa I, II, III), Gniechowice (klasa I, II, III), Wodociąg Stacji Badawczej Trzody Chlewnej (klasa I, II, V)

1.6. Postępowanie administracyjne związane z nadzorem nad jakością wody (HK)

W 2025 r. prowadzone było postępowanie administracyjne dotyczące wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Wydane zostały:

- 2 decyzje – brak przydatności wody do spożycia: wodociąg Święta Katarzyna gm. Siechnice, wodociąg Jordanów Śląski / Karolin, gmina Jordanów Śląski),
- 4 decyzje prolongujące dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi: (1 dla wodociągu Świątniki gm. Sobótka, 2 dla wodociągu Suchy Dwór gm. Siechnice, 1 dla wodociągu Groblice gm. Siechnice),
- 1 decyzja z rygorem natychmiastowej wykonalności w związku z przekroczeniem poziomu bakterii z rodzaju *Legionella* w wodzie na terenie posesji mieszkalnych,
- 18 decyzji płatniczych za badania wody przeznaczonej do spożycia pobranych z wodociągów na terenie powiatu wrocławskiego,
- 10 decyzji (zgody) na stosowanie materiałów, wyrobów i preparatów (w tym dezynfekcyjnych): dla wodociągów w powiecie wrocławskim,
- 1 decyzja – umorzenie postępowania dotyczącego wody przeznaczonej do spożycia lub w.c.u.
- 1 decyzja zatwierdzająca systemy jakości prowadzonych badań wody przeznaczonej do spożycia

w laboratoriach zewnętrznych dla: Ośrodek Badania Podstawowych Projektów i Wdrożeń OIKOS sp. z o.o., ul. Powstańców Śląskich 8, Święta Katarzyna.

2. BADANIA CZYNNIKÓW SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA WEWNĄTRZ POMIESZCZEŃ

W roku 2025 nie zarejestrowano wniosków dotyczących hałasu oraz stężeń substancji toksycznych.

3. STAN SANITARNO-PORZĄDKOWY MIEJSCOWOŚCI

3.1. Miasta i tereny wiejskie

W 2025 roku stan czystości i porządku terenów powiatu wrocławskiego oceniono jako dobry.

3.2. Tereny rekreacyjne

Na terenie powiatu wrocławskiego nadzorem objętych jest 5 parków i 2 tereny zielone.

Przeprowadzono łącznie 6 kontroli terenów rekreacyjnych, skontrolowano 6 obiektów: 2 kontrole parków, 2 kontrole terenów zielonych i bulwarów, 2 kontrole skwerów. Stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

3.3. Ustępy publiczne

Na terenie powiatu wrocławskiego nie zostały zgłoszone do nadzoru żadne ustępy publiczne.



4. STAN SANITARNY OBIEKTÓW REKREACJI WODNEJ

4.1. Pływalnie kryte

Na terenie powiatu wrocławskiego funkcjonują 2 baseny na terenie hoteli, 1 Centrum Basenowo – Sportowe, ul. Błękitna 2, Ślęza i 1 pływalnia w obiekcie sportowo-rekreacyjnym („Delfinek” w Kątach Wrocławskich).

Na terenie powiatu skontrolowano 4 pływalnie kryte i baseny, przeprowadzono 10 kontroli.

W stosunku do obiektów, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów w wodzie basenowej, lub w wodzie ciepłej użytkowej (*Legionella*) - prowadzone było postępowanie administracyjne.

W 2025 r. na basenach / pływalniach krytych prowadzone było postępowanie administracyjne. Wydanych zostało 5 decyzji opłatowych za negatywne wyniki badania wody.

Jakość wody

Najczęściej występujące niezgodności w próbkach wody przeznaczonej do celów kąpielowych to: ponadnormatywna wysoka zawartość chloru wolnego i związanego, chloroformu, ΣTHM, azotanów, zbyt niska wartość potencjału redox oraz przekroczenie dopuszczalnej ogólnej liczby mikroorganizmów w 36±2° C po 48 h.

4.2. Kąpieliska

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu wrocławskiego zarejestrowane są 2 kąpieliska:

- Sulistrowice, gm. Sobótka (niezgłoszone jako funkcjonujące w 2025 r.),
- „Błękitna Laguna”, ul. Sportowa 10, Siechnice.

Kąpielisko „Błękitna Laguna” - przeprowadzono 5 kontroli (stan sanitarny nie budził zastrzeżeń), jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

5. STAN SANITARNY OBIEKTÓW DZIAŁAJĄCYCH W RAMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

5.1. Domy Pomocy Społecznej

W powiecie wrocławskim funkcjonują 2 domy pomocy społecznej, działające po uzyskaniu zezwolenia na podstawie przepisów o pomocy społecznej:

1. DPS, ul. Sportowa 2, Borzygniew,
2. Dom Opieki Świętego Józefa, ul. Klasztorna 1, Małkowice.

W 2025 roku skontrolowano 1 obiekt działający w powiecie wrocławskim - Dom Opieki Świętego Józefa,

ul. Klasztorna 1, Małkowice (przeprowadzono 1 kontrolę). Stan sanitarny nie budził większych zastrzeżeń.

5.2. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej w powiecie wrocławskim zarejestrowany jest 1 obiekt: Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień MONAR (wraz z hostelem), Milejowice 1A, gmina Żórawina. W 2025 r. nie przeprowadzono kontroli ww. obiektu.



5.3. Noclegownie i domy dla bezdomnych

W powiecie wrocławskim zarejestrowany jest 1 obiekt: Schronisko im. Św. Brata Alberta, Szczodre 55, gmina Długołęka.

W 2025 r. skontrolowano Schronisko im. Św. Brata Alberta, Szczodre 55, stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

6. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE

6.1. Hotele

Na terenie powiatu wrocławskiego objętych nadzorem jest 11 hoteli posiadających decyzje o zaszeregowaniu obiektu do odpowiedniej kategorii.

Na terenie powiatu wrocławskiego w 2025 r. skontrolowano 10 obiektów, przeprowadzono 11 kontroli. Bieżący stan sanitarny wszystkich skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

6.2. Kempingi

W powiecie zarejestrowany jest 1 kemping Sulicamp, ul. Wypoczynkowa 6, Sulistrowice. W 2025 r. przeprowadzono 1 kontrolę ww. obiektu, stan sanitarny był zachowany.

6.3. Schroniska i pola biwakowe

Na terenie powiatu wrocławskiego znajdują się 2 schroniska, 1 pole biwakowe oraz 1 kompleks wypoczynkowy. W 2025 r. skontrolowano 1 obiekt (Schronisko - Dom Turysty „Pod Wieżycą”, ul. Armii Krajowej 13, Sobótka), stan sanitarny nie budził zastrzeżeń.

6.4. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Na terenie powiatu wrocławskiego znajduje się 19 obiektów świadczących usługi hotelarskie nieposiadających decyzji o zaszeregowaniu obiektu do odpowiedniego rodzaju i kategorii.

W 2025 r. na terenie powiatu wrocławskiego skontrolowano 5 innych obiektów świadczących usługi hotelarskie (przeprowadzono 5 kontroli) podczas których oceniano ich bieżący stan sanitarny.

Bieżący stan sanitarny skontrolowanych obiektów nie budził zastrzeżeń.

7. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI UPIĘKSZAJĄCE CIAŁO

7.1. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu 68 zakładów.

Skontrolowano 11 zakładów fryzjerskich, przeprowadzono 11 kontroli.

Stan skontrolowanych zakładów fryzjerskich oceniony na koniec 2025 r. nie budził większych zastrzeżeń.

7.2. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu wrocławskiego – 57 zakładów kosmetycznych i 2 solaria.

Na terenie powiatu wrocławskiego skontrolowano 6 zakładów kosmetycznych, przeprowadzono łącznie 6 kontroli.

Stan sanitarny skontrolowanych zakładów kosmetycznych oraz solariów oceniony na koniec 2025 r. jako dobry.



7.3. Zakłady tatuażu

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu – 1 zakład tatuażu.

Na terenie powiatu wrocławskiego nie kontrolowano w 2025 r. zakładów tatuażu.

Zakłady Odnowy Biologicznej

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu 10 zakładów i 2 siłownie.

Na terenie powiatu wrocławskiego skontrolowano 3 zakłady odnowy biologicznej, przeprowadzono 3 kontrole.

Stan skontrolowanych zakładów odnowy biologicznej oceniony na koniec 2025 r. nie budził większych zastrzeżeń.

7.4. Zakłady, w których świadczone są łącznie różne usługi upiększające ciało

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu – 17 zakładów (15 zakładów fryzjersko – kosmetycznych, 2 zakłady fryzjersko – kosmetyczne + solarium)

W 2025 r. na terenie powiatu wrocławskiego skontrolowano 6 zakładów, w których świadczone są różne usługi upiększające ciało, przeprowadzono 6 kontroli.

Stan skontrolowanych zakładów, w których świadczone są różne usługi upiększające ciało na koniec 2025 r. nie budził większych zastrzeżeń.

8. STAN SANITARNY OBIEKTÓW OBSŁUGI PASAŻERSKIEJ

8.1. Dworce i stacje kolejowe

W powiecie wrocławskim nadzorowane są 2 przystanki kolejowe i 8 stacji kolejowych.

Przeprowadzono 1 kontrolę stacji kolejowych w powiecie.

Stan skontrolowanych obiektów oceniony na koniec 2025 roku nie budził zastrzeżeń.

9. STAN SANITARNY CMENTARZY, POMÓW POGRZEBOWYCH; EKSHUMACJE

Cmentarze

W ewidencji PPIS we Wrocławiu na terenie powiatu wrocławskiego znajdują się 53 cmentarze, w tym 50 cmentarzy parafialnych i 3 cmentarze komunalne.

Na terenie powiatu wrocławskiego w 2025 r. nie skontrolowano cmentarzy.

Ekshumacje

W 2025 roku wydane zostały 134 decyzje na ekshumacje oraz 2 decyzje na wywóz, przewóz zwłok, szczątków.

10. STAN SANITARNY INNYCH OBIEKTÓW

W ewidencji Oddziału Higieny Komunalnej na terenie powiatu wrocławskiego objętych nadzorem są 154 pozostałe obiekty komunalne, w tym: apteki (26 obiektów), hurtownie farmaceutyczne (1), parkingi (10), stacje paliw (18), placówki Poczty Polskiej (23), pralnie (1), biblioteki (10), kina (1), gminne obiekty sportowe (16), galerie i centra handlowe (6), sklepy z odzieżą używaną (4), targowiska (1), sale zabaw (2), przepompownie ścieków (15), oczyszczalnie ścieków (12), składowiska odpadów – nieczyste (6) i inne (2).



W 2025 r. na terenie powiatu wrocławskiego skontrolowano 10 obiektów, przeprowadzono 10 kontroli. Stan skontrolowanych obiektów nie budził większych zastrzeżeń.

11. PODSUMOWANIE – Sekcja HK

Oceny dokonano na podstawie kontroli obiektów nadzorowanych przez Oddział Higieny Komunalnej, Sekcję Higieny Komunalnej, przeprowadzonych w 2025 r. Stan sanitarny powiatu wrocławskiego ocenia się jako dobry.

13. Podmioty lecznicze – powiat wrocławski

Poniżej przedstawiono liczbowe zestawienie podmiotów leczniczych oraz praktyk lekarskich działających na terenie powiatu wrocławskiego w 2025 r.:

1. 2 podmioty lecznicze wykonujące działalność leczniczą z rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenie zdrowotne – szpitalne (w tym 1 szpital jednodniowy),
2. 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze,
3. 90 przychodni, ośrodków, poradni, ambulatoriów,
4. 2 pogotowia ratunkowe,
5. 131 praktyk zawodowych.

13.1. Szpitale

W ramach nadzoru bieżącego przeprowadzono kontrole sanitarne uwzględniając stanu techniczny rzutujący na stan sanitarny. Wydano 2 decyzje prolongujące.

Ocena stanu technicznego i funkcjonalnego

W 2025 r. przeprowadzono 2 kontrole w szpitalu stacjonarnym i całodobowym prowadzącym działalność w powiecie wrocławskim:

- 1) Orthos Wielospecjalistyczny sp. z o.o., ul. Wrocławska 2A, Komorowice
- 2) Hauzer Clinic sp. z o.o. sp. k., ul. Orla 5C, Żerniki Wrocławskie

Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Postępowanie z odpadami

Odpady medyczne zbierane są w miejscu ich powstawania z zachowaniem segregacji odpadów. Worki na odpady medyczne posiadają widoczne oznakowanie identyfikujące zgodnie z obowiązującymi przepisami. Worki jednorazowego użycia są umieszczane na stelażach lub w sztywnych pojemnikach wielorazowego użycia. Odpady medyczne o ostrych końcach i krawędziach zbierane są w miejscu ich powstawania do pojemników jednorazowego użycia. Worki/pojemniki napełniane są do 2/3 objętości. Transport wewnętrzny odpadów medycznych z miejsca powstawania do miejsca magazynowania odbywa się wydzielonymi środkami transportu. Przestrzeń ładunkowa środków transportu jest przestrzenią zamkniętą. W skontrolowanych szpitalach odpady medyczne przechowywane są poza miejscem ich powstawania w odpowiednio przystosowanych do tego celu pomieszczeniach (boksy) oraz w przenośnych urządzeniach chłodniczych. Przestrzegany jest czas oraz temperatura wewnątrz pomieszczeń i urządzeń. Wszystkie skontrolowane szpitale posiadają podpisane umowy na transport i unieszkodliwianie odpadów z firmami posiadającymi wymagane zezwolenia.

Postępowanie z bielizną



Postępowanie z bielizną szpitalną w obiektach stacjonarnej opieki zdrowotnej regulują opracowane i wdrożone procedury, uwzględniające warunki lokalowe oraz zapisy umów zawartych z pralniami zewnętrznymi, piorącymi bieliznę szpitalną i zapewniającymi transport bielizny czystej i brudnej. Stosowana jest odzież robocza wielorazowego użycia, a także odzież ochronna jednorazowego użycia. Bielizna operacyjna to bielizna jednorazowego oraz wielorazowego użycia. W jednym przypadku pranie bielizny odbywa się we własnej pralni na terenie szpitala.

Zaopatrzenie w wodę

Skontrolowane zakłady lecznicze zaopatrywane są w wodę z wodociągów gminnych.

Zgodnie z wcześniej sporządzonym harmonogramem kontroli na 2025 r. wykonano pobory próbek kontrolnych ciepłej wody użytkowej w obiektach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne. Wykonano również dodatkowe pobory próbek ciepłej wody użytkowej w związku ze zgłoszonymi wnioskami oraz w ramach kontroli sprawdzających (po podjęciu działań naprawczych przez zarządców obiektów na skutek wydanych decyzji administracyjnych).

Przeprowadzono również akcję o charakterze epidemiologicznym, obejmującą pobór próbek wody ciepłej użytkowej w szpitalach stacjonarnych. Jako dodatkowe punkty pośrednie poboru próbek wybrano oddziały dziecięce (w szczególności neonatologiczne). Pobory próbek wody ciepłej użytkowej wykonano w następujących obiektach:

1. Orthos Szpital Wielospecjalistyczny, ul. Wrocławska 2A, Komorowice.

Do wiadomości PPIS we Wrocławiu przedkładane były również wyniki badań wody ciepłej użytkowej wykonane przez zarządców / właścicieli obiektów, z następujących obiektów:

1. Orthos Szpital Wielospecjalistyczny, ul. Wrocławska 2A, Komorowice,
2. Hauzer Clinic sp. z o.o. sp. k., ul. Orla 5C, Żerniki Wrocławskie.

Po przeprowadzeniu badań jakości wody ciepłej użytkowej brak skażenia wody w instalacji wewnętrznej budynków, bakteriami z rodzaju *Legionella* stwierdzono w obiektach:

1. Orthos Szpital Wielospecjalistyczny, ul. Wrocławska 2A, Komorowice,
2. Hauzer Clinic sp. z o.o. sp. k., ul. Orla 5C, Żerniki Wrocławskie.

13.2. Przychodnie, ośrodki, poradnie, ambulatoria

W 2025 r. na terenie powiatu wrocławskiego przeprowadzono 29 kontroli sanitarnych w podmiotach, w których wykonywana jest działalność lecznicza z rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

Wydano 3 decyzje administracyjne, 3 decyzje płatnicze oraz 1 decyzję prolongującą.

Nałożono 1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100,00 zł.

Ocena stanu technicznego i funkcjonalnego

Stan sanitarno-techniczny oraz wyposażenie podmiotów lecznictwa ambulatoryjnego w większości przypadków ocenia się na dobry. Zły stan sanitarny stwierdzono w 3 obiektach.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w skontrolowanych obiektach:

- zły stan sanitarno-techniczny wyposażenia meblowego pomieszczeń zakładów,
- brak aktualizacji opracowanych procedur działań z zakresu zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych,



- brak dokumentacji świadczącej o przeprowadzeniu kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych,
 - pakiety zawierające sterylne wyrób medyczny posiadają nieczytelne daty sterylizacji oraz daty ważności,
 - na wysterylizowanych pakietach z narzędziami medycznymi brak daty sterylizacji oraz daty ważności.
- W związku z powyższym w stosunku do kontrolowanych podmiotów prowadzone są postępowania administracyjne.

Postępowanie z odpadami

W skontrolowanych zakładach leczniczych zapewniono prawidłowe opakowania do gromadzenia odpadów medycznych. Zbiorczo odpady medyczne magazynowane są w przenośnych urządzeniach chłodniczych (wyposażonych w termometr do pomiaru temperatury) usytuowanych w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych lub gospodarczych. Zapewniono dozowniki ze środkiem do dezynfekcji rąk, podajniki na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemniki na zużyte rękawiczki jednorazowe. Transport odpadów medycznych odbywa się wydzielonymi środkami transportu z przestrzenią zamkniętą. Odpady medyczne przekazywane są uprawnionemu podmiotowi na podstawie zawartej umowy.

Występujące nieprawidłowości:

- gospodarka odpadami medycznymi nie jest prowadzona właściwie,
- część odpadów medycznych jest przechowywana poza przenośnym urządzeniem chłodniczym dłużej niż 72 godziny w temperaturze powyżej 18°C,
- w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego nie zapewniono podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe oraz pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowe.
- brak prawidłowego oznakowania na opakowaniach i pojemnikach z odpadami medycznymi.

Postępowanie z bielizną

Personel zaopatrzony jest w odzież roboczą wielorazowego użycia oraz fartuchy jednorazowe. Odzież robocza (niezakaźna) prana jest we własnym zakresie personelu. W części podmiotów leczniczych pranie odzieży roboczej odbywa się poza podmiotem w ramach umowy z firmą zewnętrzną, a także na terenie obiektu w wydzielonych pomieszczeniach, w urządzeniach pralniczych. Stosowane są również pralko-suszarki.

Zaopatrzenie w wodę

Skontrolowane podmioty wykonujące działalność leczniczą z rodzaju ambulatoryjne świadczenia zdrowotne zaopatrywane są w wodę z wodociągów gminnych.

13.3. Praktyki lekarskie, praktyki pielęgniarek i położnych

Przeprowadzono 2 kontrole w obiektach, w których wykonywana jest działalność lecznicza w formie praktyk lekarskich oraz praktyk pielęgniarek i położnych.

Ocena stanu technicznego i funkcjonalnego

Kontrola sanitarna praktyk nie wykazała nieprawidłowości. Stan sanitarno-techniczny ocenia się na dobry, czystość bieżąca zachowana.

Postępowanie z odpadami

W obiektach, w których wytwarzane są odpady medyczne zapewniono odbiór przez uprawnione podmioty. Stosowane są prawidłowe opakowania do gromadzenia odpadów medycznych. Odpady



medyczne są wstępnie magazynowane w przenośnych urządzeniach chłodniczych zainstalowanych w pomieszczeniach porządkowych/gospodarczych. Urządzenia chłodnicze są wyposażone w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Pojemniki i worki z odpadami medycznymi posiadają widoczne oznakowanie identyfikujące spełniające wymogi określone w obowiązujących przepisach.

Postępowanie z bielizną

W praktykach lekarskich stosowana jest odzież robocza wielorazowego użycia oraz fartuchy jednorazowe (do zabiegów inwazyjnych). Odzież robocza prana jest przez personel we własnym zakresie.

Zaopatrzenie w wodę

Skontrolowane praktyki lekarskie udzielające świadczeń zdrowotnych zaopatrywane są w wodę z wodociągów gminnych.

13.4. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze

Ocena stanu technicznego i funkcjonalnego

Przeprowadzono 4 kontrole sanitarne w podmiotach, w których wykonywana jest działalność lecznicza z rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenie zdrowotne - inne niż szpitalne w formie zakładów opiekuńczo-leczniczych:

- 1) Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci Prowadzony Przez Zgromadzenie Sióstr Świętego Józefa, ul. Lipowa 44, Wierzbice
 - 2) Zakład Opiekuńczo Leczniczy „Słoneczniki”, ul. Generała Dąbrowskiego 27, Święta Katarzyna
- Stan sanitarno- higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Postępowanie z odpadami

Wstępne magazynowanie odpadów medycznych odbywa się w przenośnych urządzeniach chłodniczych, zainstalowanych w pomieszczeniach porządkowych/gospodarczych. Zapewniono prawidłowe opakowania do gromadzenia odpadów medycznych. Urządzenia chłodnicze wyposażone są w termometr do pomiaru temperatury wewnątrz urządzenia, zabezpieczone przed dostępem osób nieupoważnionych. Pojemniki i worki z odpadami medycznymi posiadają widoczne oznakowanie identyfikujące, spełniające wymogi określone w obowiązujących przepisach. Odpady medyczne zbierane są selektywnie zarówno w miejscach ich powstawania, jak i magazynowania. Transport odpadów medycznych odbywa się wydzielonymi środkami transportu z przestrzenią zamkniętą. Odbiorem odpadów medycznych zajmują się uprawnione podmioty.

Postępowanie z bielizną

Pracownicy medyczni zaopatrzeni są w odzież roboczą wielorazowego użycia, która prana jest na terenie zakładu w urządzonej pralni, na którą składają się – magazyn bielizny brudnej, suszarnia, pralnia (wyposażona w 2 urządzenia mechaniczne do prania, 1 urządzenie do suszenia, magiel elektryczny) i 3 stanowiska prasowania. Proces prania odbywa się w jednym pomieszczeniu. W drugim przypadku bielizna prana jest przez podmiot zewnętrzny na zasadach opisanych w umowie wraz z usługą transportu. Transport bielizny brudnej i bielizny czystej odbywa się wydzielonymi środkami transportu z przestrzenią zamkniętą.



Zaopatrzenie w wodę

Skontrolowane zakłady opiekuńczo-lecznicze, w których udziela się świadczeń zdrowotnych z rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenie zdrowotne – inne niż szpitalne, zaopatrywane są w wodę z wodociągów gminnych.

Do wiadomości PPIS we Wrocławiu przedkładane były wyniki badań wody ciepłej użytkowej wykonane przez zarządców / właścicieli obiektów, z następujących obiektów:

1. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy „Słoneczniki”, ul. gen. H. Dąbrowskiego 8, Święta Katarzyna
2. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Świętego Józefa, ul. Lipowa 44, Wierzbice.

Po przeprowadzeniu badań jakości wody ciepłej użytkowej przez PSSE we Wrocławiu, brak skażenia wody w instalacji wewnętrznej budynków, bakteriami z rodzaju *Legionella* stwierdzono w obiektach:

1. Zakład Opiekuńczo – Leczniczy „Słoneczniki”, ul. gen. H. Dąbrowskiego 8, Święta Katarzyna
2. Zakład Opiekuńczo-Leczniczy dla Dzieci Prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Świętego Józefa,
ul. Lipowa 44, Wierzbice.

14. PODSUMOWANIE – Sekcja HK-PL

Oceny dokonano na podstawie kontroli obiektów nadzorowanych przez Oddział Higieny Komunalnej – Sekcję nadzoru nad podmiotami leczniczymi (HK-PL), przeprowadzonych w 2025 r. Stan sanitarny powiatu wrocławskiego ocenia się jako dobry.

15. PODSUMOWANIE

Oceny dokonano na podstawie kontroli obiektów nadzorowanych przez Oddział Higieny Komunalnej: Sekcję Higieny Komunalnej oraz Sekcję nadzoru nad podmiotami leczniczymi, przeprowadzonych w 2025 r. Stan sanitarny powiatu wrocławskiego ocenia się jako dobry.



3. Warunki sanitarne środowiska pracy.

Nadzór nad zakładami pracy

W ewidencji i nadzorze Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu w 2025 r. na terenie powiatu wrocławskiego znajdowało się **343** zakłady zatrudniające **30711** osób.

W 2025 roku w zakresie nadzoru nad zakładami pracy na terenie powiatu skontrolowano **69** podmiotów zatrudniających **11169** osoby co stanowiło **36,4%** ogółu zatrudnionych. Wśród skontrolowanych podmiotów były zakłady, w których istniały zagrożenia zawodowe tzn. pracownicy na stanowiskach pracy mieli kontakt z czynnikami szkodliwymi lub uciążliwymi dla zdrowia. Do tych czynników należały:

- czynniki chemiczne – tj. dymy spawalnicze zawierające aerozole metali (żelazo, mangan, miedź, chrom, nikiel), gazy (tlenki azotu, tlenek węgla) kwasy, mieszaniny rozpuszczalników organicznych zawierające węglowodory aromatyczne wykazujące działanie rakotwórcze; związki chemiczne występujące w przetwórstwie tworzyw sztucznych
- czynniki fizyczne – tj. hałas, wibracja ogólna i miejscowa
- pyły – zawierające włókna azbestu, wolną krystaliczną krzemionkę, pyły organiczne pochodzenia roślinnego i zwierzęcego
- czynniki biologiczne – bakterie, wirusy, grzyby i pasożyty.

Na podstawie prowadzonego nadzoru oraz przeprowadzonych badań i pomiarów środowiska pracy stwierdzono, że w warunkach przekroczenia NDS lub NDN czynników szkodliwych dla zdrowia pracowało **1387** osób. Przekroczenia najczęściej dotyczyły hałasu. W nadzorowanych obiektach ze względu na brak możliwości technicznych dotyczących obniżenia narażenia na hałas zakłady wprowadziły programy mające na celu zabezpieczenie pracowników przed następstwem szkodliwego działania ponadnormatywnego hałasu. W zakładach tych oznakowano strefy zagrożeń, wprowadzono rotację pracowników na stanowiskach pracy, zastosowano ochronniki słuchu, dobrane zgodnie z tabelą ochron słuchu. Ponadto pracowników poddawano systematycznym badaniom profilaktycznym.

Dokonano kontroli warunków pracy i oceniano narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w poszczególnych zakładach pracy.

W 2024 r. na terenie powiatu przeprowadzono **91 kontroli** w ramach nadzoru nad warunkami pracy.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły

- złego stanu sanitarnego pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń socjalnych,
- pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia (brak lub nieaktualne pomiary, brak rejestrów badań i kart pomiarów),
- oceny ryzyka zawodowego
- przekroczenia obowiązujących norm czynników szkodliwych (hałas, pyły)
- czynników rakotwórczych (brak rejestrów, brak informacji do DPWIS, nieuwzględnienie w ocenie ryzyka, brak szkoleń),
- stosowania chemikaliów: nieaktualny spis substancji i mieszanin niebezpiecznych, karty charakterystyki w języku obcym, instrukcje BHP nie dostosowane do zagrożeń)

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano **12** decyzji administracyjnych i **5** płatniczych.

Choroby zawodowe



Skutkami biologicznymi narażenia zawodowego na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy były choroby zawodowe. W 2025 roku z terenu powiatu wrocławskiego **zgłoszono 12 spraw dotyczących chorób zawodowych**.

Wydano **3 decyzje stwierdzające chorobę zawodową** – choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, w tym 1 przypadek choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19) i 1 przypadek odkleszczowego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu oraz 1 nieprawomocny przypadek przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy.

W 2025 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu wydał również **1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej**, dotyczącą zakładu pracy w powiecie wrocławskim.

Nadzór nad chemikaliami

W **2025** roku w zakresie nadzoru nad chemikaliami na terenie powiatu skontrolowano **37** podmiotów. Wśród skontrolowanych podmiotów byli producenci, importerzy, formulatorzy oraz dystrybutorzy substancji i mieszanin chemicznych, produktów biobójczych, detergentów i prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3.

W ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **38** kontroli. Podczas **7** kontroli stwierdzono nieprawidłowości. Wydano **7** decyzji administracyjnych i **8** decyzji płatniczych. Nie wydano mandatów karnych.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości dotyczyły:

- klasyfikacji, pakowania i oznakowania produktów biobójczych
- produktów biobójczych udostępnianych na rynku niezgodnie z warunkami pozwolenia
- informacji w łańcuchu dostaw (karty charakterystyki niezgodne z załącznikiem II rozporządzenia REACH)
- oznakowania produktów chemicznych sporządzonego niezgodnie z tytułem III i IV rozporządzenia CLP.

Nadzór nad kosmetykami

W 2025 roku przeprowadzono **19 kontroli** w zakresie przestrzegania przepisów prawnych dotyczących produktów kosmetycznych, w powiecie wrocławskim.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych wydano **1 decyzję o wycofaniu** z obrotu produktów kosmetycznych / zaprzestaniu udostępniania na rynku produktów kosmetycznych, **2 decyzje opłatowe**.

W 2025r. Wpłynął **1 wniosek** dotyczący wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych.

W wyniku kontroli producentów stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- raport bezpieczeństwa nie jest zgodny z załącznikiem I do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. dotyczącego produktów kosmetycznych,
- na pojemniku i opakowaniu zewnętrznym produktu kosmetycznego wykaz składników kosmetycznych nie jest w całości podany w międzynarodowym nazewnictwie INCI.

W wyniku kontroli dystrybutorów stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące:

- braku oznakowania opakowania w języku polskim,
- daty minimalnej trwałości



- braku wyróżnionej nazwy oraz adresu podmiotu odpowiedzialnego (pod którym jest udostępniona dokumentacja) na terenie Unii Europejskiej,
- oświadczeń, przypisujących produktowi szczególne lub niepowtarzalne cechy, które posiadają podobne produkty (symbol GMP)

W związku z brakiem niezbędnych i wymaganych przez przepisy prawa informacji na opakowaniach produktów kosmetycznych produkty te, mogą wprowadzać konsumentów w błąd, zagrażać ich zdrowiu i przyczynić się do wystąpienia niekorzystnych skutków dla zdrowia. Ponadto, należy zwrócić szczególną uwagę na oświadczenia zamieszczane na opakowaniu produktu kosmetycznego mogące mieć bezpośredni wpływ na ich wybór przez potencjalnych konsumentów.

Istnieje konieczność kontynuowania działań nadzorowych w tym zakresie w celu wyeliminowania niezgodności produktów znajdujących się na rynku i poprawy sytuacji w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych przez producentów, importerów oraz dystrybutorów produktów kosmetycznych.



4. Warunki sanitarne w placówkach oświatowo - wychowawczych.

Na terenie powiatu wrocławskiego w 2025 r., dokonano łącznie **44** kontrole placówek, w tym:

- **14** kontroli żłobków i klubów dziecięcych;
- **19** kontroli przedszkoli;
- **3** kontrole szkoły podstawowej;
- **2** kontrole liceum;
- **4** kontrole zespołów
- **1** kontrola innych obiektów
- **1** kontrolę placówki wypoczynku.

Przedmiotem oceny w czasie kontroli sanitarnych, były m.in. stan techniczny i sanitarny pomieszczeń i ich wyposażenia, ilość i jakość urządzeń sanitarnych, dostosowanie do zasad ergonomii, posiadanie przez placówki atestów/certyfikatów na sprzęt meblowy, sportowy i urządzenia stanowiące wyposażenie placów zabaw, właściwe oświetlenie sztuczne, posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, opieka medyczna nad uczniami. Nieprawidłowości skutkowały wszczęciem postępowania administracyjnego, zostały opisane w poszczególnych grupach obiektów.

Charakterystyka poszczególnych grup obiektów

ŻŁOBKI I KLUBY DZIECIĘCE

W roku 2025, na **56** żłobów i klubów dziecięcych, które objęto nadzorem, skontrolowano **6** żłobków. W skontrolowanych obiektach opieką objętych było **228** dzieci.

Placówki te na ogół znajdowały się w budynkach przystosowanych, o dobrym standardzie technicznym. Kontrole wykazały m.in. zły stan sanitarno-porządkowy, brak certyfikatów dla sprzętu stanowiącego wyposażenie placu zabaw, brak bieżącej ciepłej wody w miejscu mycia nocników (wydzielony kran przy umywalce w ubikacji dzieci), brak właściwego przechowywania pościeli.

W czasie dwóch kontroli sanitarnych wystawiono mandaty w wysokości łącznej **400 zł** za zły stan sanitarny placówki. W tych przypadkach, wyegzekwowano poprawę tego stanu sanitarno-porządkowego przed wydaniem decyzji administracyjnej.

PRZEDSZKOLA I INNE FORMY WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

W 2025 roku skontrolowano **10** przedszkoli na **86** objętych ewidencją przedszkoli i punktów przedszkolnych. W skontrolowanych placówkach opieką objętych było **729** dzieci. Placówki te zlokalizowane były w budynkach przystosowanych, o dobrym standardzie technicznym.

Nieprawidłowości stwierdzone w czasie kontroli, dotyczyły m.in:

- złego zabezpieczenia studzienek, na terenie przy placówce w obrębie placu zabaw;
- nieprawidłowego przechowywania przyborów do mycia zębów (stykanie się z sobą);
- brak do wglądu kart charakterystyk dla środków myjących i czyszczących używanych w placówce;
- braku wyniku badania wody w zakresie parametru *Legionella sp.*, pobranej na wewnętrznej instalacji wody w budynku;
- brak do wglądu wyników pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniu pobytu dzieci

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, w każdym przypadku, wszczęto postępowanie administracyjne, następnie wydano decyzje, mające na celu przywrócenie właściwych warunków w skontrolowanych placówkach. W 1 placówce wystawiono mandat w wysokości **500 zł** za zły stan sanitarny placówki.



Przeprowadzone kontrole obejmowały także ocenę dostosowania mebli do warunków antropometrycznych przedszkolaków – ocenę taką poddano w **10** placówkach, w tym skontrolowano **382** stanowisk w **24** oddziałach.

SZKOŁY FUNKCJONUJĄCE SAMODZIELNIE, LICEA, TECHNIKA, ZESPOŁY SZKÓŁ, PLACÓWKI KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO

W roku 2025 skontrolowano **2** szkoły podstawowe na **36** szkół objętych nadzorem. Wykonano łącznie **3** kontrole tych placówek. W skontrolowanych placówkach, nauczaniem objęto **898** uczniów. Skontrolowano także **1** liceum ogólnokształcące na **2** objęte nadzorem oraz **2** zespoły szkół na **17** objętych nadzorem. W ww. skontrolowanych placówkach, nauczaniem objęto:

- **214** uczniów w liceach ogólnokształcących
- **913** uczniów w zespołach szkół

Kontrole szkół podstawowych, funkcjonujących samodzielnie, wykazały nieprawidłowości m.in.:

- brak osłon na grzejnikach centralnego ogrzewania w salach lekcyjnych i ubikacjach uczniowskich;
- zły stan sanitarno-techniczny ścian pomieszczeń szkoły (zacieki po zalaniu);
- zły stan sanitarno-techniczny stolarki okiennej w salach lekcyjnych;

W związku ze stwierdzonymi wyżej nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne, następnie wydano decyzje, mające na celu przywrócenie właściwych warunków w skontrolowanych placówkach.

Nieprawidłowości stwierdzono w **1** zespole i dotyczyły, m.in.

- wyczuwalny zaduch w sali gimnastycznej;
- brak dokumentacji potwierdzającej poprawne działanie wentylacji sali gimnastycznej

W powyższym zakresie wszczęto postępowanie administracyjne, następnie wydano decyzje, mające na celu przywrócenie właściwych warunków w skontrolowanych placówkach. Ponadto osoba odpowiedzialna za przestrzeganie odpowiedniego stanu sanitarno-porządkowego otrzymała mandat w wysokości **300 zł**.

Przeprowadzona **1** kontrola sanitarna liceum, zlokalizowanego w powiecie wrocławskim, skutkowałą stwierdzeniem nieprawidłowości:

- brak prawidłowego oświetlenia (zgodnego z Polską Normą);
- brak do wglądu aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia sztucznego w pomieszczeniach budynku;
- zły stan techniczny ogrodzenia – uszkodzona siatka, zabezpieczająca boisko zewnętrzne.

Stwierdzone nieprawidłowości skutkowałą wszczęciem postępowania i wydaniem decyzji z terminem wykonania.

Kontrole **2 szkół podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącego i 1 zespołu szkół**, wykazały, że zapewniono w nich miejsce na pozostawianie podręczników i przyborów szkolnych. Przeprowadzone kontrole obejmowały także ocenę dostosowania mebli do warunków ergonomii mebli szkolnych – ocenę taką poddano w **2 szkołach podstawowych** oraz **1 zespole szkół**. Skontrolowano łącznie **189** stanowisk w **19** oddziałach. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w tych placówkach. Skontrolowano **4** placówki pod względem warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Wszystkie kontrole wykazały, że placówki posiadają szkolny zespół sportowy z boiskiem. W **2 szkołach podstawowych** stwierdzono czynne natryski, natomiast w **1 liceum i 1 zespole szkół**, uczniowie nie korzystali z natrysków (nieczynne). Przy czym w zespole uczniowie korzystają także z możliwości



wyjścia na basen. W **3** przypadkach, tj. **1 szkoła podstawowa, liceum i zespół szkół** – posiadają podłączenie do sieci kanalizacji centralnej, natomiast **1 szkoła podstawowa** posiada podłączenie do bezodpływowego zbiornika na nieczystości ciekłe. **2 szkoły podstawowe** oraz **1 zespół szkół**, posiadają gabinety profilaktyki prozdrowotnej do dyspozycji własnej, w których nie stwierdzono nieprawidłowości. Natomiast **1 liceum ogólnokształcące** posiada gabinet profilaktyki zdrowotnej wspólny z inną szkołą. Ponadto gabinet stomatologiczny w zespole zapewniono na terenie szkoły, pozostałe z wymienionych placówek posiadają możliwość korzystania z gabinetu poza terenem szkoły.

Przedmiotem oceny w czasie prowadzonych kontroli, było także przestrzeganie przepisów BHP, w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. Kontrole w tym zakresie przeprowadzono w **1 szkole podstawowej, 1 liceum oraz 1 zespole szkół**. We wszystkich tych placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie. W zakresie żywienia: **2 szkoły podstawowe** wydawały ciepłe posiłki dla **688** uczniów (w tym **2** uczniów korzystało z dofinansowania); **1 zespole** wydawane były ciepłe posiłki dla **500** uczniów (w tym **2** uczniów korzystało z dofinansowania). W **3** placówkach, tj. **2 szkołach podstawowych i 1 liceum**, zachowano standardy dostępności do urządzeń higienicznych, natomiast w przypadku **1 zespołu szkół**, standardy te zostały przekroczone do 50%, zarówno dla dziewcząt jak i chłopców na umywalkę oraz do 75% na miskę ustępową dla dziewczyn i powyżej 75% na miskę ustępową dla chłopców.

W **1 liceum ogólnokształcącym** w powiecie, uzyskano poprawę warunków, w wyniku usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu.

PLACÓWKI WYPOCZYNKU

W 2025 roku, dzieci w czasie wypoczynku letniego, korzystały zarówno z formy wypoczynku w miejscu zamieszkania jak i wypoczynku w obiektach sezonowych, natomiast w czasie wypoczynku zimowego, dzieci korzystały z formy w miejscu zamieszkania. Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży skontrolował **1 wypoczynek letni** na **134** zgłoszone. Z pobytu w skontrolowanych placówkach skorzystało **7** dzieci. Dzieci wypoczywały w dobrych warunkach. W czasie wypoczynku zimowego, zgłoszono **45** turnusów, jednak w tym okresie nie przeprowadzono kontroli sezonowych.

5. Stan sanitarny zakładów produkcji i obrotu żywnością oraz zakładów żywienia zbiorowego.

W 2025 roku nadzorem objęto 521 obiektów z 3 731 zaewidencjonowanych w rejestrze zakładów. Przeprowadzono 667 kontroli w tym 146 kontroli interwencyjnych.

Znaczącą grupę obiektów objętych nadzorem PIS stanowią zakłady należące do grupy producentów pierwotnych, kuchni domowych.

W analizowanym okresie ustalono, że w 82 % zakładów wprowadzono zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej (GHP/GMP), a system analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli HACCP wdrożono w 40 % w stosunku do zakładów ujętych w rejestrach PPIS.

W roku 2025 utrzymano metodę oceny zakładów na podstawie arkusza oceny. Kategoryzacja zakładów prezentuje się następująco: kategorię niskiego ryzyka uzyskały 1 903 zakłady, kategorię średniego ryzyka uzyskały 1 168 zakładów, natomiast kategorię wysokiego ryzyka 660 zakładów.



Stan sanitarny nadzorowanych obiektów w 2025 r. oceniano zgodnie z ustalonymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi obowiązujące przepisy prawne.

W nadzorowanych zakładach kontrole sanitarne były przeprowadzane w większości zakładów zgodnie z ustalonym harmonogramem kontroli na rok 2025 a także jako kontrole:

- interwencyjne wynikające ze zgłoszeń obywateli,
- sprawdzające wykonanie obowiązków nakładanych na przedsiębiorców decyzjami administracyjnymi,
- tematyczne m. in. wynikające z działań podejmowanych w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach- RASFF,
- związane z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu.

W ramach systemu RASFF pracownicy pionu żywienia brali czynny udział w wycofywaniu produktów niebezpiecznych. Powiadomienie wychodzące dotyczyło produktu pn. Bułka tarta, 450g w związku ze skargą konsumencką w sprawie stwierdzenia ciał obcych (fragmentów styropianu) w produkcie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami dotyczącymi między innymi: wprowadzania do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości oraz braku zachowania czystości higieny w produkcji i obrocie środkami spożywczymi w stosunku do osób winnych stosowano represje w postaci mandatów karnych. Nałożono 45 mandatów na kwotę 13 200 zł.

Ponadto w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, zgodnie z opracowanym harmonogramem pobierane były do badań laboratoryjnych m.in. próbki środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Pobrano do badań 75 próbek, z których zakwestionowano 32. Uzyskane wyniki były podstawą do dalszego podejmowania działań administracyjnych.

W 2025 r. wydano 65 decyzji administracyjnych w tym 6 decyzje o zakazie wprowadzenia do obrotu środków spożywczych, 2 decyzje o unieruchomieniu zakładów.

Do DPWIS we Wrocławiu skierowano 2 wnioski o nałożenie kar pieniężnych.

Charakterystyka skontrolowanych zakładów

1. Zakłady produkcji środków spożywczych

W rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS znajduje się 923 zakładów, tj:

Wytwórnice lodów- 2

Automaty do lodów-7

Wytwórnice tłuszczów roślinnych- 1

Piekarnie- 19

Ciastkarnie- 16

Przetwórnice owocowo- warzywne- 13

Browary- 5



Wytwórnia napojów alkoholowych, w tym wytwórnia win-1
Zakłady garmażeryjne- 7
Zakłady przemysłu zbożowo- młynarskiego- 5
Wytwórnice makaronu- 1
Wytwórnice wyrobów cukierniczych- 4
Wytwórnice koncentratów spożywczych- 2
Wytwórnice suplementów diety- 7
Producenci pierwotni- 690
RHD (Rolniczy Handel Detaliczny)- 13
Producenci pierwotni i RHD - 9
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni- 9
Producenci pierwotni, RHD i dostawcy bezpośredni- 2
Producenci żywności w warunkach domowych- 95
Inne wytwórnice żywności- 15.

W 2025 r. w Powiecie Wrocławskim zatwierdzono 2 nowopowstałe automaty do lodów, 1 piekarnię, 2 ciastkarnie, 1 przetwórnice owocowo- warzywną, 2 zakłady garmażeryjne, 1 inną wytwórnice. Skontrolowano 82 obiekty. Przeprowadzono 114 kontroli w tym 26 kontroli interwencyjnych głównie z uwagi na jakość produkowanych i wprowadzanych środków spożywczych do obrotu oraz w ramach powiadomień w systemie RASFF.

W 2025 r. wydano 18 decyzji administracyjnych w tym 4 decyzje zakazujące wprowadzanie do obrotu suplementy diety.

Zakłady produkcyjne wpisane do rejestru posiadają wdrożone procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej (GHP) i dobrej praktyki produkcyjnej (GMP), zasady systemu HACCP (analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli). W nielicznych zakładach prowadzone jest postępowanie administracyjne mające na celu wyegzekwowanie opracowanie brakującej dokumentacji.

W okresie sprawozdawczym pobrano do badań laboratoryjnych z zakładów produkcyjnych 21 próbek żywności, 1 zdyskwalifikowano ze względu na znakowanie suplementu diety.

Za nieprawidłowy stan sanitarno- porządkowy nałożono na przedsiębiorców 3 mandaty na kwotę 800 zł.

Najliczniejszą grupę tych zakładów stanowią producenci pierwotni (690) i kuchnie domowe (95), w których odbywa się produkcja w warunkach domowych i wprowadzanie do obrotu handlowego na małą skalę środków spożywczych głównie z grupy wyrobów ciastkarskich z różnego rodzaju ciast, np. torty okolicznościowe, wyroby ciastkarskie. Produkcja i sprzedaż środków spożywczych odbywa się pod bieżące indywidualne zamówienia odbiorców zewnętrznych złożone za pośrednictwem portali społecznościowych lub telefonicznie. Wyprodukowane wyroby gotowe w kuchniach domowych odbierane są osobiście przez klienta indywidualnego. W kuchniach domowych przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne a u producenta pierwotnego 1 kontrolę w sprawie powiadomień w ramach systemu RASFF.

Do grupy producentów pierwotnych zaliczono: zakłady prowadzące działalność w zakresie upraw produktów pochodzenia roślinnego –głównie zbóż, roślin oleistych, ziemniaków, warzyw i owoców, punkty magazynowania zbóż. Producenci pierwotni płody rolne sprzedają na okolicznych targach lub dostarczają do zakładów żywienia zbiorowego lub punktów obrotu (warzywa, owoce), a także



przekazują do punktów skupu (zboża) i zakładów przetwórstwa spożywczego. W trakcie urzędowych kontroli żywności zwracano szczególną uwagę na stan zdrowia pracowników oraz zachowanie higieny osobistej, rodzaj stosowanej wody do nawadniania pól uprawnych, zapewnienie higieniczno-sanitarnych warunków do mycia rąk przez pracowników, stosowane środki do nawożenia płodów rolnych, stosowane środki ochrony roślin oraz zapewnienie właściwych warunków ich przechowywania, stan techniczny pomieszczeń magazynowych, materiały opakowaniowe stosowane podczas zbiorów płodów rolnych.

59 kuchni domowych posiada opracowane dokumentacje GHP/GMP i HACCP a w 202 producentów pierwotnych wdrożyło Dobre Praktyki Rolnicze (GAP), zasady Dobrej Praktyki Produkcyjnej i Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP,GMP). System HACCP posiada 12 rolników.

W piekarniach i ciastkarniach stan sanitarny, szczególnie techniczny jest bardzo zróżnicowany. Funkcjonują zakłady o złym stanie technicznym, typu rzemieślniczego, zlokalizowane w budynkach mieszkalnych, bez możliwości rozbudowy, oraz obiekty zmodernizowane, dobrze wyposażone, których stan sanitarno- techniczny jest zadowalający. W trakcie przeprowadzanych kontroli w tych zakładach najczęściej kwestionowano następujące uchybienia:

- brak funkcjonalności pomieszczeń zakładu,
- brak wyników badania gotowych wyrobów i wody stosowanej w procesach produkcyjnych przeprowadzanych na zlecenie przedsiębiorców w ramach badań właścicielskich i opracowanych harmonogramów,
- brak prawidłowego stanu technicznego urządzeń produkcyjnych, sprzętu produkcyjnego oraz ścian, sufitów i podłóg,
- nieprawidłowe znakowanie produkowanego i wprowadzanego do obrotu handlowego pieczywa opakowanego i brak dostępności do informacji dotyczących składników pieczywa sprzedawanego bez opakowań.

2. Zakłady obrotu żywnością

Rodzaj zakładu	Wg rejestru zakładów
Sklepy spożywcze	451
Apteki	41
Magazyny hurtowe	112
Obiekty ruchome i tymczasowe	44
Środki transportu	1250
Inne zakłady obrotu żywnością	161

W okresie sprawozdawczym nadzorem objęto 280 zakładów w tym 150 sklepów spożywczych, 6 aptek, 42 magazyny hurtowe, 16 obiektów ruchomych i tymczasowych, 51 środków transportu, 15 innych zakładów obrotu żywnością. W 2025 r. wpisano do rejestru 96 nowopowstałych zakładów: 32 nowopowstałych sklepów spożywczych, 15 magazynów, 13 obiektów ruchomych i tymczasowych, 32 środków transportu, 4 inne zakłady obrotu żywnością.



W sklepach przeprowadzono 227 kontroli, w tym 84 kontroli interwencyjnych w ramach systemu RASFF oraz w związku z interwencjami mieszkańców i klientów. Wnioski dotyczyły:

- nieprawidłowego stanu sanitarnego higienicznego i technicznego sklepów,
- złej jakości zakupionej żywności, po upływie daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia,
- nieprawidłowych warunków przechowywania żywności łatwopsującej się,
- braku przestrzegania higieny przy sprzedaży żywności nieopakowanej,
- obecności szkodników,
- nieprawidłowego gromadzenia i usuwania odpadów,
- braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Na terenie Powiatu Wrocławskiego wzmożono nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców wymagań w zakresie informowania konsumentów na temat składu żywności nieopakowanej z uwzględnieniem obecności substancji powodujących alergię lub reakcje nietolerancji. Informacje o składach i alergenach w większości przypadków umieszczane były przy cenach wyeksponowanych środków spożywczych. Powtarzającym się uchybieniem było umieszczanie informacji nieczytelnym drukiem w miejscach trudno widocznych dla klientów.

Ogółem w sklepach wydano 9 decyzji administracyjnych. Dwa zakłady zostały unieruchomione z uwagi na rażący stan sanitarno- porządkowy oraz obecność myszy, licznych odchodów gryzoni. Nałożono 24 mandaty na kwotę 6 700 zł. We wszystkich sklepach opracowano procedury, instrukcje GHP, zasady systemu HACCP. Zasady systemu HACCP opracowano, za wyjątkiem dużych sklepów, na zasadach wstępnych, w oparciu o procedury i instrukcje dobrej praktyki higienicznej, po analizie zagrożeń mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych.

W magazynach spożywczych będących pod nadzorem PPIS we Wrocławiu przeprowadzono 57 kontroli, w tym 16 kontroli interwencyjnych. Większość kontroli interwencyjnych przeprowadzano w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznej żywności i paszach- RASFF. W ramach przeprowadzanych kontroli w magazynach hurtowych szczególną uwagę zwracano m.in. na: warunki przechowywania środków spożywczych, segregację asortymentową, znakowanie żywności, terminy przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości produktów, wdrożenie i przestrzeganie instrukcji dobrej praktyki higienicznej, stan sanitarno-higieniczny oraz kondycję techniczną pomieszczeń, źródła pochodzenia środków spożywczych i identyfikowalność żywności.

Nie nakładano mandatów w grupie tych obiektów.

Systematycznie następuje poprawa stanu technicznego magazynów hurtowych wynikająca z przenoszenia istniejących hurtowni, dotychczas funkcjonujących w starych budynkach, do nowoczesnych centrów logistycznych. W powiecie wrocławskim funkcjonują Centra Logistyczne na terenie, których działają liczne hurtownie wprowadzające do obrotu różne produkty w tym środki spożywcze. Warunki magazynowania żywności w tych obiektach są prawidłowe. Większość tych obiektów dysponuje pomieszczeniami magazynowymi o dużych powierzchniach użytkowych, z zapleciami socjalnymi spełniającymi wymagania techniczne, sanitarne o wysokim standardzie. Zakłady te wyposażone są w doki załadowczo- rozładowcze z placami manewrowymi.

W grupie tych obiektów pobrano do badań laboratoryjnych 45 próbek żywności- 30 zdyskwalifikowano ze względu m.in. na znakowanie oraz przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów.



3. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

Rodzaj zakładu	Wg rejestru zakładów
Zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego	422
- w tym zakłady małej gastronomii	86
- w tym zakłady małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych	133

W 2025 r. skontrolowano 98 zakładów gastronomicznych tj. restauracje, kawiarnie, bary oraz zakłady małej gastronomii. Przeprowadzono 101 kontroli, w tym 4 w związku z interwencjami. Wydano 16 decyzji administracyjnych. Nałożono 11 mandatów karnych na kwotę 3 200 zł.

Podczas kontroli najczęściej kwestionowano:

- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń, wyeksploatowane sprzęty i urządzenia,
- nieprawidłowe mycie naczyń kuchennych i sprzętu produkcyjnego,
- brak zachowanej higieny na stanowiskach pracy,
- brak wyników badania mikrobiologicznego wyrobów gotowych z grupy łatwo psujących się,
- brak identyfikowalności gotowych wyrobów i półproduktów przeznaczonych do dalszego przechowywania,
- brak zaangażowania kierownictwa i ich kontroli nad pracownikami,
- brak weryfikacji zasad systemu HACCP oraz instrukcji procedur GHP/GMP wynikających ze zmian w zakresie asortymentu produkowanej żywności, warunków produkcji, przepisów prawnych.

419 zakładów gastronomicznych posiada opracowane zasady GHP/GMP. Zasady systemu HACCP opracowano w 412 zakładach głównie na zasadach wstępnych, w oparciu o instrukcje i procedury GHP/GMP. Do rejestru dopisano 36 nowych zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego, w tym 22 zakładów małej gastronomii i 12 zakładów małej gastronomii w zakładach tymczasowych lub ruchomych.

4. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Rodzaj zakładu	Liczba zakładów wg rejestru	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba/ kwota mandatów (zł)	Liczba wydanych decyzji
Stołówki pracownicze	34	10	1/400	2
Bufety przy zakładach pracy	9	-	-	-
Bloki żywienia w szpitalach	5	1	-	1
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	5	6	2/800	2
Stołówki w żłobkach i domach małego dziecka	56	6	-	1
Stołówki szkolne	34	9	-	2
Stołówki w bursach i internatach	1	-	-	-
Stołówki na koloniach/półkoloniach/obozach/zimowiskach	1	1	-	-
Stołówki w przedszkolach	80	23	2/500	10



Stołówki w domach dziecka i młodzieży	1	-	-	-
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	3	-	-	-
Zakłady usług cateringowych	15	3	-	-
Inne placówki żywienia	6	2	-	-

W zakładach tych celem wyegzekwowania prawidłowego stanu technicznego wydano 18 decyzji administracyjnych, nałożono 5 mandatów na kwotę 1 700 zł. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- nieprzestrzeganie procedur i instrukcji GHP/GMP oraz zasad systemu HACCP, brak weryfikacji,
- nieprawidłowe przechowywanie żywności, bez właściwej segregacji i prawidłowego oznakowania,
- nieprawidłowy stan sanitarny w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowania „łańcucha chłodniczego” dla surowców i potraw wymagających warunków chłodniczych w czasie transportu i podczas przechowywania,
- brak badania w ramach kontroli własnej gotowych wyrobów.

Dokonano odbioru 12 nowopowstałych zakładów w tym 3 stołówek w bufetach pracowniczych, 2 stołówek w żłobkach, 3 stołówek szkolnych, 1 stołówki w przedszkolu, 1 w innym zakładzie żywienia i 2 zakładów usług cateringowych.

W zakładach tej grupy nie odnotowano przypadków zatrucia pokarmowego. 100 % nadzorowanych zakładów posiada opracowaną dokumentację GHP/GMP, system HACCP.



6. Działania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy:

podejmowanie działań mających na celu zapobieganie negatywnym skutkom wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na środowisko w tym na zdrowie ludzi na etapie planowania, projektowania i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych - poprzez realizację zasadniczych działań wynikających z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) oraz obowiązujących przepisów prawnych, w tym m. in.: ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418 z późn. zm.), ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.)

Warunki sanitarne nadzorowane są m. in. poprzez:

- uzgadnianie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów ogólnych oraz dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- opiniowanie, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- uczestniczenie, na wniosek organu samorządowego, w postępowaniu w sprawie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:
 - wydawanie opinii w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko a w przypadku stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia tej oceny, określenia zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko
 - wydawanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko dla przedsięwzięć zaliczanych do mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko
 - opiniowanie środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
- opiniowanie warunków zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych
- opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących budowy oraz przebudowy obiektów budowlanych lub ich części
- wydawanie opinii o zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze Środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej
- wydawanie zgody na stosowanie materiału materiałowych, wyrobów i preparatów, użytych w instalacjach i urządzeniach służących do uzdatniania wody oraz weryfikacja czy materiał lub



wyrób stosowany do dystrybucji wody nie uwalnia do wody niebezpiecznych substancji lub substancji, które w inny sposób negatywnie wpływają na jakość wody

- kontrole obiektów w trakcie budowy, na wniosek strony (inwestora, wykonawcy)
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów nowo wybudowanych lub w których wykonano prace budowlane związane z rozszerzeniem działalności lub ze zmianą sposobu użytkowania obiektu lub lokalu (obiekty użyteczności publicznej, obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, oświaty i wychowania, obiekty nauki, lokale gastronomiczne, handlowe, apteki, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie i odnowy biologicznej, obiekty usługowe różnego przeznaczenia)
- wydawanie opinii sanitarnej dla obiektów lub lokali dotyczące spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych, określonych przepisami (np. obiekty służby zdrowia, oświaty i wychowania, żłobki, obiekty nauki, lokale gastronomiczne, handlowe, apteki, zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, obiekty usługowe różnego przeznaczenia)
- wyrażenie zgody w oparciu o rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1225 z późn. Zm.)
- wydawanie stanowisk w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych podczas działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym
- zajęcie stanowisk, w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych, w sprawie interwencji ludności na uciążliwości spowodowane m. in. działalnością obiektów lub lokali

Wydane opinie sanitarne, postanowienia, decyzje, uzgodnienia, wystąpienia miały na celu zapobieganie negatywnym wpływom czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na środowisko w tym na zdrowie ludzi oraz kontrolę przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i sanitarne.

W 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu, w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, rozpatrzył **632** spraw dotyczących Powiatu Wrocławskiego oraz zajął:

- **2** stanowiska dotyczące projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym **0** stanowisk negatywnych,
- **3** stanowiska dotyczące projektów planu ogólnego, w tym **0** stanowisk negatywnych,
- **47** stanowisk dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym **0** stanowisk negatywnych,
- **24** stanowisk dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym **0** stanowisk stwierdzających brak możliwości odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- **48** stanowisk dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w tym **48** stanowisk o braku potrzeby przeprowadzenia oceny,
- **6** stanowisk dotyczących środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia, w tym **0** stanowisk negatywnych,
- **101** stanowisk dotyczących projektu decyzji o warunkach zabudowy oraz o lokalizacji inwestycji celu publicznego, w tym **0** stanowisk negatywnych,



- **1** stanowisko dotyczące dokumentacji projektowej, w tym **0** stanowisk negatywnych,
- **253** stanowisk dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, w tym **0** stanowisk stwierdzających niespełnienie wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- **30** stanowisk dotyczących spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w obiekcie, w tym **1** stanowisko negatywne
- **117** stanowisk w sprawach niewymienionych powyżej (np. usytuowania wyrzutni powietrza na poziomie terenu, zajęcia stanowiska w związku z zawiadomieniem w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyrażenia zgody na stosowanie materiałów, wyrobów i preparatów, użytych w urządzeniach służących do uzdatniania wody, wydanie stanowiska w sprawie weryfikacji materiału stosowanego do dystrybucji wody do budowy sieci wodociągowej, wydawania stanowisk w sprawie spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych podczas działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym, zajęcia stanowiska w sprawie interwencji mieszkańców na uciążliwości związane działalnością gospodarczą lub stanem technicznym budynku itp.)

Ponadto, w 2025 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Wrocławiu, wykonując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, przeprowadził **122** kontrole obiektów budowlanych, wydał **62** postanowienia, **131** opinii sanitarnych oraz **131** decyzji dotyczących opłaty za czynności wykonywane w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Na stan bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Wrocławskiego istotny wpływ ma sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mające na celu zapobiegania negatywnym skutkom wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na środowisko w tym na zdrowie ludzi na etapie planowania, projektowania i dopuszczania do użytkowania obiektów budowlanych.

W przedłożonych projektach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wynikało, że w większości opracowań zostały zapewnione warunki ochrony ludzi przed wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych. Także przedłożone karty informacyjne przedsięwzięć oraz raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wykazywały, że poprzez zastosowane odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych przedsięwzięcia te nie będą oddziaływać na środowisko i nie będą zagrażać zdrowiu ludzi.

Projekt budowlany przedłożony do uzgodnienia uwzględniał zachowanie wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Stanowiska w związku z zawiadomieniem o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania obiektu budowlanego dotyczyły stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z projektem budowlanym w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. W nowo zrealizowanych obiektach budowlanych, zgłaszanych zawiadomieniem o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania spełnione były wymagania higieniczne i zdrowotne. Jednakże zawiadomienia te nie zawsze były składane w odpowiednim czasie - często za wcześnie - roboty budowlane w obiekcie nie zawsze były zakończone, brak było pełnej dokumentacji, np. wprowadzenia w projekcie stanowiącym podstawę do budowy obiektu zmian dokonanych podczas budowy, brak prawidłowych protokołów z pomiarów działania wentylacji w obiekcie oraz pomiarów poziomu hałasu od zamontowanych urządzeń technicznych w sąsiedztwie pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, brak wyników badania jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi w instalacji wodociągowej w budynku, brak umowy lub



oświadczenia o zapewnieniu wywozu ścieków z bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe, dotyczących opróżniania separatorów tłuszczu czy separatorów substancji ropopochodnych.

Dodatkowo, podczas odbiorów budynków zgłaszanych w związku z zakończeniem budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania, stwierdzano, że obiekty te, a szczególnie lokale usługowe w nich zlokalizowane, wykonane zostały bez pełnego wykończenia pomieszczeń, tj. np. bez okładzin ściennych, okładzin podłogowych, bez rozprowadzenia instalacji wentylacji mechanicznej, niejednokrotnie bez central wentylacyjnych, kurtyn powietrznych przy wejściach do pomieszczeń z zewnątrz, bez wykonanej aranżacji pomieszczeń a także nieraz bez sprecyzowanej planowanej działalności w lokalach usługowych. Zgodnie z przedłożonymi projektami budowlanymi, stanowiącymi podstawę do wykonania przedmiotowej inwestycji, wykończenie lokali wraz z ich aranżacją należeć ma wówczas do użytkowników lub właścicieli lokali.

Podczas kontroli obiektów, w celu wydania opinii o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych, stwierdzono brak dokumentów potwierdzających prawidłowość działania wentylacji, brak protokołów badania poziomu hałasu od urządzeń zamontowanych w sąsiedztwie pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, brak wyników badania jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi w instalacji wodociągowej w obiekcie, ponadto brak dokumentów potwierdzających uzyskanie zgody właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej stosownie do ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418 z późn. zm.).

Ponadto, wnioski składane przez wnioskodawców niejednokrotnie były niepełne, np. brak pełnych danych wnioskodawcy (numerów telefonów, adresów e-mail), brak pełnomocnictw do reprezentowania inwestora.

Liczba kontroli, wydanych opinii sanitarnych oraz zajętych stanowisk w tym: decyzji i postanowień związanych z działalnością Oddziału Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego uzależniona była od ilości wniosków złożonych w PSSE we Wrocławiu w związku z inwestycjami realizowanymi na terenie Powiatu Wrocławskiego.

Jednocześnie, stwierdza się, że biorąc pod uwagę wymagania higieniczne i sanitarne, działania inwestycyjne realizowane w 2025 roku na terenie Powiatu Wrocławskiego, nie spowodowały istotnych zagrożeń dla środowiska, w tym na zdrowie ludzi.



7. Wychowanie zdrowotne i promocja zdrowia.

Działania PSSE we Wrocławiu z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia dotyczyły następujących zagadnień tematycznych: zbilansowana dieta i aktywność fizyczna, przeciwdziałanie chorobom zakaźnym, styl życia wolny od używek, przeciwdziałanie chorobom nowotworowym. Kontynuowano cykliczne programy edukacyjne kierowane do różnych typów placówek środowiska nauczania i wychowania, podejmowano działania akcyjne, między innymi w ramach wydarzeń plenerowych dla społeczności lokalnych, podczas zamkniętych spotkań w mniejszych grupach celowanych (seniorzy, uczniowie), czy z wykorzystaniem kanałów komunikacji publicznej (między innymi media społecznościowe, strona internetowa, informatory wydawane przez jednostki gminne).

Programy i akcje prozdrowotne realizowane na terenie działania PSSE we Wrocławiu:

Profilaktyka nadwagi i otyłości:

- program ogólnopolski „**Trzymaj Formę!**”: promocja zbilansowanej diety i aktywności fizycznej, wzrost kompetencji konsumenckich dzieci i młodzieży, kierowany do uczniów klas V-VIII. Program realizowany metodą projektu edukacyjnego. W roku szkolnym 2024/2025 15 szkół było zaangażowanych w działania programowe (w tym 2 z terenu powiatu wrocławskiego), 4.117 uczniów objętych działaniami (75 ze szkół z terenu powiatu wrocławskiego) i 1.284 rodziców. Elementem XVIII edycji programu był ogólnopolski konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia „Trzymaj formę!” przeprowadzany online z wykorzystaniem platformy elektronicznej, do którego zakwalifikowało się na etapie szkolnym 58 uczniów z 4 szkół (2 z terenu powiatu wrocławskiego).

Profilaktyka palenia tytoniu:

- program lokalny „**Czyste powietrze wokół nas**”: działanie adresowane do dzieci z przedszkolnych i szkolnych oddziałów „0” (5-6 / 7-latki) oraz z grup młodszych (4-5-latki), ich rodziców/opiekunów, mające na celu wzrost świadomości i kompetencji dorosłych w zakresie ochrony najmłodszych przed ekspozycją na dym tytoniowy, jak również zwiększenie świadomości dzieci na temat szkodliwości palenia tytoniu i wzrost ich umiejętności w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy dorośli palą w ich obecności. W roku szkolnym 2024/2025 w programie uczestniczyło 14 placówek, w tym 4 z terenu powiatu wrocławskiego. Działaniami edukacyjnymi objęto grupę 1.050 dzieci (w tym 297 w powiecie wrocławskim) i 180 rodziców/opiekunów;

- program lokalny antytytoniowej edukacji zdrowotnej „**Bieg po zdrowie**”: działanie adresowane do uczniów z klas IV szkół podstawowych, ich rodziców/opiekunów, którego celem jest zwiększenie świadomości o szkodliwości palenia tytoniu / e-papierosów, budowanie i wzmacnianie przekonań do zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów, zapobieganie / opóźnianie inicjacji tytoniowej, wzmacnianie roli wychowawczej rodziców. W roku szkolnym 2024/2025 w programie wzięły udział 22 szkoły podstawowe, w tym 4 z powiatu wrocławskiego. Nauczyciele/pedagodzy przeprowadzili zajęcia z grupą 1.284. uczniów klasach IV (261 uczniów z powiatu wrocławskiego), działaniami programowymi objęto również grupę 885 rodziców/opiekunów (196 z powiatu wrocławskiego);

- interwencja nieprogramowa **Światowy Dzień Bez Tytoniu**: organizacja i prowadzenie punktu informacyjno-edukacyjnego podczas pikniku rodzinnego „Profilaktyka to dobra praktyka” na terenie GOPS w Czernicy (informacje o szkodliwości używania e-papierosów, pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu, aktywna praca z dziećmi). Komunikacja ze szkołami podstawowymi i zaproszenie do aktywnego włączenia się w działania kampanii informacyjnej GIS „E-papierosy to manipulacja”, udostępnienie elektronicznych wersji materiałów przygotowanych przez organizatora (plakat, broszury; dla uczniów, rodziców, nauczycieli);

- interwencja nieprogramowa **Światowy Dzień Rzucania Palenia**: komunikacja z dyrektorami szkół ponadpodstawowych; przekazanie elektronicznych wersji materiałów do realizacji zajęć z uczniami nt.



szkodliwości używania e-papierosów w ramach kampanii "Nowe formy - stare pułapki. Życie bez nikotyny – wybór, który się opłaca" (opracowanie GIS).

Profilaktyka innych uzależnień:

- program „**ARS, czyli jak dbać o miłość**” – działanie adresowane do uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców / opiekunów, które ma na celu wzrost świadomości młodych osób dot. szkodliwego oddziaływania różnych substancji psychoaktywnych na zdrowie (także w kontekście posiadania przez nich w przyszłości potomstwa), na relacje międzyludzkie, budowanie dystansu młodzieży wobec używania alkoholu, nikotyny; w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych, narkotyków. W roku szkolnym 2024/2025 działania programowe zrealizowało 12 szkół, w tym 4 z powiatu wrocławskiego (dwa oddziały technikum, jeden oddział liceum i jeden oddział szkoły branżowej I st.), edukacją objęto grupę 884 uczniów (233 uczniów z powiatu wrocławskiego).

Profilaktyka chorób zakaźnych, w tym realizacja programu profilaktyki HIV/AIDS:

- **Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS:** działania lokalne; wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS, zmniejszanie poziomu zachowań ryzykownych, kształtowanie postaw prozdrowotnych ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za zdrowie własne i innych oraz życzliwości i akceptacji społecznej wobec osób żyjących z HIV, zwiększenie poziomu świadomości dot. wykonywania testów w kierunku HIV. Kontynuowano realizację warsztatów i szkoleń dla młodzieży szkół ponadpodstawowych, uwzględniających problematykę uzależnień od środków psychoaktywnych, zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny dla społeczności jednej ze szkół ponadpodstawowych z okazji Światowego Dnia AIDS (komunikacja rówieśnicza; młodzież uczestnicząca wcześniej w szkoleniu prowadziła punkt informacyjny dla kolegów / koleżanek ze szkoły, rozmowy moderowane przez pracownika PSSE). Promowano anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku HIV / kiły / HCV w Punktach Konsultacyjno-Diagnostycznych w ramach punktów informacyjno-edukacyjnych prowadzonych przez PSSE we Wrocławiu na różnych eventach, także poprzez publikacje w mediach społecznościowych i na stronie internetowej;

- **Powszechny program szczepień przeciw HPV:** promowanie szczepień ochronnych przeciw HPV finansowanych z budżetu państwa dla grupy nastolatków 9-14 lat. Główne działania: podsumowanie działań informacyjno-edukacyjnych edycji programu w roku szkolnym 2024/2025; 55 szkół przesłało informację sprawozdawczą z edukacji uczniów (w tym 11 z powiatu wrocławskiego), 71 szkół przeprowadziło kampanię informacyjną kierowaną do Rodziców dzieci z klas 5-8 (w tym 15 z powiatu wrocławskiego). W zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez nauczycieli uczestniczyło łącznie 11.212 uczniów klas 5-8 (2.219 uczniów w szkołach powiatu wrocławskiego). Łącznie 33 szkoły podstawowe zorganizowały we współpracy z przychodniami POZ tymczasowe punkty szczepień, w których zaszczepiono p. HPV 1.714 dzieci – 17 tymczasowych punktów szczepień w placówkach z powiatu wrocławskiego; 866. uczniów zaszczepionych przeciw HPV. Popularyzacja udziału nastolatków w Powszechnym programie szczepień przeciw HPV wśród młodych kobiet – Mam dzieci przedszkolnych, które mogą również mieć dzieci starsze, w wieku szkolnym (profilaktyka nowotworów HPV-zależnych). Działanie informacyjno-edukacyjne (list intencyjny Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Dolnośląskiego Centrum Onkologii, Pulmonologii i Hematologii oraz Oddziału Dolnośląskiego NFZ we Wrocławiu) zrealizowane w ramach wojewódzkiego programu edukacyjnego dla przedszkoli pn. „Laurka dla Mamy – Badajcie się Drogie Mamy, bo my dzieci Was kochamy”. List dla pani przekazany do 245. placówek przedszkolnych (116 przedszkoli w powiecie wrocławskim); ekspozycja listu na tablicach ogłoszeń dla rodziców, wysyłka elektronicznej wersji listu drogą e-mailową do Mam, przekazanie wydrukowanego listu wraz z laurką na Dzień Matki, przekazanie listu personelowi placówki. Łącznie działaniem informacyjno-edukacyjnym objęto grupę 16.132 kobiet (5.474 z powiatu wrocławskiego).



Inauguracja kolejnej edycji programu (r. szkol. 2025/2026); komunikacja z dyrektorami szkół i podmiotami leczniczymi – zachęcenie do kontynuowania współpracy w organizacji tymczasowych punktów szczepień na terenie szkół, zaproszenie szkół do kontynuowania działań informacyjno-edukacyjnych kierowanych do rodziców i edukacji nt. profilaktyki zakażeń HPV wśród uczniów klas 5-8. Stały baner na stronie internetowej z przekierowaniem do ministerialnej informacji o Powszechnym programie szczepień p. HPV;

- program „**Podstępne WZW**” dotyczący profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Grupa docelowa to uczniowie szkół ponadpodstawowych, ich rodzice i opiekunowie. Liczba odbiorców: 1.360 uczniów (w tym 173 z powiatu wrocławskiego), 106 rodziców/opiekunów, działania programowe zrealizowało 8 szkół ponadpodstawowych, w tym 2 szkoły z powiatu wrocławskiego. Główne działania w ramach interwencji: inauguracja kolejnej edycji programu, dystrybucja materiałów, koordynacja i monitorowanie działań programowych, przygotowanie zbiorczego sprawozdania na podstawie informacji przesłanych przez placówki;

- program profilaktyki raka szyjki macicy „**Wybierz życie – pierwszy krok**” – działanie adresowane do uczniów klas I szkół ponadpodstawowych, ich rodziców/opiekunów, którego celem jest wzrost świadomości na temat chorób HPV zależnych, przeciwdziałanie zakażeniom HPV i innym infekcjom przenoszonym drogą płciową, motywowanie do systematycznego udziału w badaniach profilaktycznych, zmniejszających ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy. W roku szkolnym 2024/2025 program zrealizowało 8 szkół (2 w powiecie wrocławskim), a edukacją objęto 1.033 uczniów (w tym 155 uczniów ze szkół w powiecie wrocławskim) oraz 111 rodziców/opiekunów;

- interwencje nieprogramowe dot. bezpieczeństwa wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz promujące zdrowy styl życia; **Akcja letnia** i **Akcja zimowa**. Główne działania w ramach interwencji:

zajęcia edukacyjne z dziećmi (zimowiska, półkolonie letnie, wybrane placówki przedszkolne) pod hasłem „Wiem jak dbać o zdrowie”, prelekcja z prezentacją multimedialną zawierającą spoty „Gdybyś mógł zobaczyć zarazki” oraz „Jak skutecznie myć ręce” lub z wykorzystaniem plansz tematycznych (zależnie od warunków miejsca realizacji działania), pokaz prawidłowej techniki mycia/dezynfekowania rąk, ćwiczenia z dziećmi przy użyciu środka dezynfekcyjnego na bazie alkoholu z substancją fluorescencyjną, kontrola skuteczności mycia / dezynfekowania rąk przy użyciu lampy UV. Udział w dwóch eventach letnich, organizowanych przez Starostwo Powiatowe we Wrocławiu – „Białe Niedziele w Powiecie Wrocławskim”: aktywna praca z dziećmi z wykorzystaniem kolorowanek na temat zdrowego stylu życia, ćwiczenia z wykorzystaniem magnetycznych talerzy i elementów z produktami spożywczymi pod hasłem - „Zdrowe jedzenie na twoim talerzu”, nauka prawidłowego mycia rąk i sprawdzenie skuteczności mycia z wykorzystaniem lampy UV, dla dorosłych doświadczenia z alko i narkogoglami, dla palących pracownik DWOMP wykonywał pomiar tlenku węgla w wydychanym powietrzu i motywował do rzucenia palenia, ponadto prowadzono rozmowy indywidualne z odwiedzającymi stoisko na temat przeciwdziałania chorobom odkleszczowym (ćwiczenia na modelach - jak usuwać prawidłowo kleszcza), promowano szczepienia ochronne (w tym przeciw HPV), prezentowano zasady pakowania tornistra/plecaka – lekki tornister.

- interwencja nieprogramowa **promująca bezpłatne szczepienia przeciw krztuścowi wśród kobiet w ciąży** – kampania Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Główne działania w ramach interwencji: przesłanie do wydawców bezpłatnych biuletynów informacyjnych 7. jednostek samorządu terytorialnego pisma PPIS z plakatem promującym bezpłatne szczepienia przeciw krztuścowi dla kobiet w ciąży do wydruku / publikacji w wydaniach elektronicznych, przesłanie artykułu do Biuletynu Informacyjnego Dolnośląskiej Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych we Wrocławiu "W Cieniu Czepka" – łącznie 6 publikacji. Przesłanie pisma PPIS wraz z elektroniczną wersją plakatu do wyeksponowania w podmiotach leczniczych – szpitale z oddziałami ginekologiczno-położniczymi, szkoły rodzenia, poradnie ginekologiczne NFZ, placówki POZ;



- interwencja nieprogramowa **Europejski Tydzień Szczepień**; promowanie szczepień ochronnych wśród rodziców małych dzieci, osób dorosłych i seniorów. Główne działania w ramach interwencji: przesłanie pisma PPIS z prośbą o włączenie się w kampanię informacyjną w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień, wraz z materiałami edukacyjno-informacyjnymi w wersji elektronicznej, kierowane do: dyrektorów szkół i przedszkoli we Wrocławiu i powiecie wrocławskim, dyrektorów/kierowników żłobków w pow. wrocławskim, kierujących podmiotami leczniczymi (POZ/punkty szczepień) we Wrocławiu i powiecie wrocławskim (dołączone materiały: broszura „Szczepienia chronią - zaufaj nauce”, Program Szczepień Ochronnych, broszura "Korzyści ze szczepień", plakat Europejskiego Tygodnia Szczepień);

- interwencja nieprogramowa **„Jesień bez infekcji”** kampania Głównego Inspektoratu Sanitarnego. Główne działania w ramach interwencji: wystawa promująca szczepienia ochronne (kampanijne materiały GIS) w holu w siedzibie głównej PSSE, przesłanie pisma PPIS wraz z elektronicznymi wersjami materiałów do podmiotów publicznych celem dalszego ich upowszechnienia wśród pacjentów, uczestników klubów seniora, rodziców małych dzieci, w środowisku pielęgniarek i położnych. Przesłanie pisma PPIS do biuletynów informacyjnych wydawanych przez samorządy gminne oraz samorząd pielęgniarek i położnych z prośbą o aktywne włączenie się w kampanię z wykorzystaniem przesłanych w wersji elektronicznej materiałów informacyjno-edukacyjnych (promocja stron internetowych dedykowanych kampanii i szczepieniom) – 2 publikacje.

Inne.

Interwencje programowe:

- wojewódzki program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów **„Laurka dla Mamy – Badajcie się Drogie Mamy, bo my dzieci Was kochamy”**, przygotowany we współpracy jednostek Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. dolnośląskiego z Dolnośląskim Centrum Onkologii, Hematologii i Pulmonologii oraz Dolnośląskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia. Program zakłada realizację przez nauczycieli zajęć edukacyjnych z dziećmi o zdrowym stylu życia i wprowadzenie poprzez zabawę pojęcia „profilaktyka”, edukację personelu placówek przedszkolnych w zakresie profilaktyki nowotworów kobiecych, działania informacyjno-edukacyjne kierowane do Mam oraz dedykowana laurka z okazji Dnia Matki z zaproszeniem na badania cytologiczne. List intencyjny dla Pani zawiera również informację o pierwotnej profilaktyce raka szyjki macicy – szczepieniach przeciw HPV oraz o Powszechnym programie szczepień przeciw HPV, z którego bezpłatnie mogą skorzystać nastoletni chłopcy i dziewczęta w wieku 9-14 lat. Główne działania w ramach interwencji: inauguracja kolejnej edycji programu, dystrybucja materiałów do przedszkoli (dla 26.322 Mam; w tym 9.626 z powiatu wrocławskiego) – łącznie do 245 placówek (116 z powiatu wrocławskiego), koordynacja i monitorowanie działań programowych, przygotowanie zbiorczego sprawozdania na podstawie informacji przesłanych przez placówki. Działania programowe zrealizowało 106 przedszkoli (w tym 35 z powiatu wrocławskiego), edukacją objęto 14.413 dzieci (w tym 5.058 z powiatu wrocławskiego), 14.105 Mam (w tym 4.930 z powiatu wrocławskiego) i 2.027 kobiet zatrudnionych w przedszkolach (w tym 544 z powiatu wrocławskiego).

- program **„Znamie! Znam je?”** kierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, ich rodziców i opiekunów, którego celem jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Główne działania w ramach interwencji: inauguracja kolejnej edycji programu, dystrybucja materiałów, koordynacja i monitorowanie działań programowych, przygotowanie zbiorczego sprawozdania na podstawie informacji przesłanych przez placówki. Liczba odbiorców: 1.776 uczniów (167 z powiatu wrocławskiego), 106 rodziców/opiekunów, działania programowe zrealizowało 10 szkół ponadpodstawowych (2 z powiatu wrocławskiego).



- program edukacyjny dla przedszkoli „**Skąd się biorą produkty ekologiczne**” działanie adresowane jest do dzieci w wieku 5-6 lat i ich rodziców/ opiekunów. Celem programu jest zwiększenie świadomości

i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych od najmłodszych lat. W roku szkolnym 2024/2025 21 przedszkoli (7 z powiatu wrocławskiego) zrealizowało program. Aktywnie uczestniczyło w nim 1.204 dzieci (w tym 416 z powiatu wrocławskiego) oraz 473. rodziców (w tym 253 z powiatu wrocławskiego).

Interwencje nieprogramowe:

- interwencje realizowane głównie poprzez kanały w mediach społecznościowych i poprzez stronę internetową: działania informacyjno-edukacyjne dot. profilaktyki gruźlicy (kampania GIS / WHO Biuro w Polsce „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy?”), profilaktyka grypy, promowanie bezpiecznej żywności oraz ochrony rodzimych roślin przed mikroorganizmami spoza obszarów UE (kampanie EFSA #Safe2EatEU, #PlantHealth4Life), popularyzacja wiedzy o antybiotykoodporności;

- interwencja nieprogramowa „Światowy Dzień Seniora”; przeprowadzenie zajęć warsztatowych dla seniorów „Aktywni w jesieni życia” oraz gry terenowej, prelekcja dot. profilaktyki chorób zakaźnych min. poprzez szczepienia ochronne, zalecane osobom starszym. Działanie zrealizowane w Powiatowym Klubie Seniora w Kątach Wrocławskich.

Podsumowanie:

Zadania z obszaru edukacji zdrowotnej w roku sprawozdawczym były podejmowane we współpracy i w partnerstwie z różnymi podmiotami zewnętrznymi, co sprzyja dotarciu do różnorodnych grup adresatów i pozwala połączyć zasoby instytucji/organizacji w realizacji tematycznie zbieżnych celów. Gminne jednostki obsługi administracyjnej jednostek oświatowych ponownie wsparły dystrybucję laurek dla Mam dzieci przedszkolnych w wojewódzkim programie edukacyjnym, co było dla PSSE ogromną pomocą w szybkim dotarciu do dużej liczby przedszkoli na terenie powiatu wrocławskiego. Po raz kolejny PSSE we Wrocławiu uczestniczyła w akcji prozdrowotnej Starostwa Powiatowego „Białe Niedziele w Powiecie Wrocławskim”, które ciszą się dużym zainteresowaniem lokalnych społeczności; to doskonała okazja do popularyzacji udziału mieszkańców w badaniach profilaktycznych oraz poszerzenia wiedzy o korzystnych dla zdrowia zachowaniach. Wydawcy lokalnych informatorów gminnych wparli kampanie informacyjno-edukacyjne GIS (publikacja w wydaniach papierowych i elektronicznych); promowanie bezpłatnych szczepień przeciw krztuścowi wśród kobiet w ciąży oraz przeciwdziałanie chorobom zakaźnym w sezonie jesienno-zimowym poprzez szczepienia.



8. Laboratoria.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu w 2025 roku w ramach prowadzonej działalności laboratoryjnej wykonywał:

- pobieranie próbek wody do badań mikrobiologicznych, chemicznych, fizycznych i sensorycznych wraz z niezbędnymi pomiarami terenowymi
- badania chemiczne oraz badania właściwości fizycznych wody,
- badania mikrobiologiczne wody,
- badania biologicznych wskaźniki skuteczności procesów sterylizacji,
- badania i pomiary czynników fizycznych i chemicznych na stanowiskach pracy,
- badania czynników szkodliwych dla zdrowia w pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

Wychodząc naprzeciwko oczekiwaniom naszych Klientów gwarantujemy wykonywanie działalności laboratoryjnej na najwyższego profesjonalnym poziomie w sprawnie funkcjonującym **Oddziale Laboratoryjnym**, pracującym w systemie zarządzania, który spełnia wymagania normy międzynarodowej PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Posiadamy Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 489, od 2 czerwca 2004 r.

W 2025 roku w trakcie kolejnej oceny w nadzorze Oddział Laboratoryjny potwierdził spełnienie kompetencji technicznych w zakresie prowadzonej działalności laboratoryjnej. Wykaz metod badań, pomiarów, pobierania próbek, wykonywanych pomiarów w terenie, objętych akredytacją, zawarty jest w aktualnie obowiązującym wydaniu Zakresu Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 489, dostępnych na stronie internetowej Polskiego Centrum Akredytacji (<https://www.pca.gov.pl>).

